31ste vergadering

Woensdag 17 januari 2007

Aanvang 10.15 uur

Voorzitter: Verbeet

Tegenwoordig zijn 99 leden, te weten:

Agema, Aptroot, Azough, Van Beek, Besselink, Blok, Van Bochove, Bosma, Bouchibti, Bouwmeester, Brinkman, Bussemaker, Çörüz, Cramer, Crone, Depla, Dezentjé Hamming, Dibi, Tony van Dijck, Dijksma, Dijsselbloem, Duyvendak, Ferrier, Fritsma, Van Gent, Van Gerven, Van Gijlswijk, Gill'ard, Graus, Van Haersma Buma, Halsema, Heerts, Hessels, Van Heugten, Van Hijum, Ten Hoopen, Huizinga-Heringa, Irrgang, Jacobi, Jansen, Joldersma, Kalma, Kant, Karabulut, Koopmans, Koppejan, Jules Kortenhorst, Koşer Kaya, Langkamp, Leerdam, Van Leeuwen, Lempens, Luijben, Madlener, Van Miltenburg, Neppérus, De Nerée tot Babberich, Omtzigt, Ormel, Ouwehand, De Pater-van der Meer, Pechtold, Polderman, Poppe, Van Raak, Roefs, Roemer, De Rooij, De Roon, Rutte, Samsom, Schermers, Schinkelshoek, Schippers, Schreijer-Pierik, Smeets, Snijder-Hazelhoff, Spekman, Spies, Van der Staaij, Sterk, Teeven, Thieme, Ulenbelt, Van der Veen, Vendrik, Verbeet, Vermeij, Van der Vlies, Voordewind, Jan de Vries, Van Vroonhoven-Kok, Waalkens, Weekers, Wilders, De Wit, Wolbert, Wolfsen en Zijlstra,

en de heer Hirsch Ballin, minister van Justitie, de heer Hoogervorst, minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, mevrouw Verdonk, minister voor Integratie, Jeugdbescherming, Preventie en Reclassering, en mevrouw Ross-van Dorp, staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

□

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Blom en Timmermans, wegens bezigheden elders.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van:
- **het wetsvoorstel Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Justitie (VI) voor het jaar 2007 (30800-VI).**

De algemene beraadslaging wordt geopend.

□

De heer **Wolfsen** (PvdA): Dit jaar vanwege de merkwaardige situatie geen algemene inleidingen en geen vergezichten. De persoon van de minister van Justitie heeft geen invloed gehad op deze begroting en hij is ook niet van plan die zelf uit te gaan voeren. Althans, dat zegt hij steeds, hoewel het lot straks misschien anders zal beslissen. Wij zitten al in het nieuwe jaar, dus hij is noodgedwongen natuurlijk alweer bezig met de begroting, terwijl wij die nog moeten behandelen. Deze minister is net aangetreden, maar hij heeft al zijn ontslag aangeboden. Hem is gevraagd alleen dat nog te doen wat in het belang van het Koninkrijk noodzakelijk is. Dat is natuurlijk heel weinig, maar als rechtspraak, veiligheid, politie en justitie niet noodzakelijk zijn, wat dan wel? Feitelijk moet de minister dus met bijna alles doorgaan. Lees de krant van vandaag er maar op na: de tragiek in Drenthe. Hoe ziek kun je zijn? De gewelddadige dood van Suzanne Wisman is overal voorpaginanieuws. Het opsporingsonderzoek loopt, dus wij kunnen er vandaag niets over zeggen. Maar ook mijn fractie leeft mee met de nabestaanden. Een tijd geleden leverde de gewelddadige dood van Jesse ook grote maatschappelijke onrust op. Daaruit blijkt maar weer hoe belangrijk justitie, politie en veiligheid zijn.

De verkiezingen zijn geweest. Wij hebben grote ambities op politie- en justitiegebied. Over reclassering, preventieprojecten, betaalbare rechtspraak en de positie van slachtoffers zullen wij vandaag niets zeggen, want daar wordt over onderhandeld. Wat wij daarin willen veranderen, zal straks bij de behandeling van de Voorjaarsnota wel aan de orde komen. Over het ministerie van Veiligheid en de politiereorganisatie zal ik ook niets zeggen. Dat is controversieel. Gelet op de discussie over de pardonregeling een tijdje geleden verwacht ik van de collega's van met name de VVD en het CDA een ongewoon sobere inbreng over nieuw beleid, dus ik ben zeer benieuwd.

Toch moeten wij vandaag enkele belangrijke lopende kwesties bespreken. Een aantal dingen hebben wij de laatste tijd al uitvoerig besproken: huiselijk geweld, terrorisme, de Schipholramp, tbs en recentelijk de veiligheidsprogramma's. Dat loopt allemaal; daarover zal ik vandaag niets zeggen. Ik noem een paar lopende kwesties die buitengewoon belangrijk zijn voor de mensen die het betreft. Het eerste punt gaat over de Nederlanders in buitenlandse cellen. Heel concreet: in Zambia is Roel Goosen veroordeeld tot de doodstraf,

maar die straf is omgezet in levenslang. Wij hebben geen verdrag met Zambia, omdat wij de rechtspraak daar niet vertrouwen. Daartoe hebben wij alle reden. Wat is de stand van zaken in deze concrete situatie? Er schijnen gesprekken gaande te zijn, maar daarvan weten wij het fijne niet. Kan de minister het antwoord naast deze concrete situatie ook nog iets breder trekken en vertellen hoe wij in het algemeen omgaan met Nederlanders in gevangenissen van landen waarmee wij geen verdragen hebben? Ik vind dat elk land zich zou moeten aansluiten bij het verdrag van de Raad van Europa.

Het tweede punt is de situatie bij de directie van de DJI. Wij hebben daarover bij herhaling gesproken. Recentelijk heeft de ondernemingsraad zelfs het vertrouwen opgezegd in de leiding van de DJI. Dat is nogal wat. Bij de behandeling van de Schipholramp hebben wij het ook over de DJI gehad. Wij hebben toen gesproken over de nazorg die niet op orde kwam en over de informatievoorziening die daar niet op orde was. Dat kwam vooral door de leiding die werd gegeven op de DJI. Een tijdje geleden hebben wij gesproken over de tbs die onvoldoende snel van de grond komt in de gevangenissen door gebrek aan aandacht van de leiding van de DJI. Zo kan ik nog wel een tijdje doorgaan. De minister heeft gelukkig inmiddels het wijze besluit genomen om het grote reorganisatieplan Detentie en Behandeling op Maat stil te leggen. Wij steunen dat zeer. Op dat plan is veel kritiek, niet alleen bij ons, maar onder andere ook bij de ondernemingsraad en de commissies van toezicht. Het stopzetten van dat reorganisatieplan is een wijze en verstandige beslissing, maar toch wil ik de minister nog iets vragen. Hij heeft bij het Schipholdebat gezegd dat hij orde op zaken wil stellen bij de DJI. Wat is de stand van zaken? Waren dat alleen grote woorden of gaat er feitelijk ook wat gebeuren?

Ik complimenteer de minister met het feit dat politieverhoren nu opgenomen zullen worden. Dat geldt ook voor het feit dat advocaten in geval van een levensdelict bij politieverhoren aanwezig mogen zijn. Vooralsnog gaat het om een experiment, maar dat vind ik ook goed, want het is en blijft een doorbraak. Hulde aan deze minister.

Vorig jaar hebben wij bij de begrotingsbehandeling bij motie uitgesproken dat wij niet langer van die vage jaarverslagen van de Raad voor de rechtspraak willen ontvangen met gemiddelde doorlooptijden. Ik noem als voorbeeld van wat wij willen de rapportage van de Raad van State. Daarin staat wat de normen zijn voor de doorlooptijden en hoe vaak die worden overschreden. Zo hoort dat. Uit de recente brief blijkt dat deze gegevens niet in het komende jaarverslag van de Raad voor de rechtspraak zullen staan. Dat kunnen wij niet accepteren. De Kamer wil dat die gegevens er wel in staan en dat is volgens mij ook met een druk op de knop te regelen. Wij zien graag dat de minister hierover nog eens indringend in overleg treedt met de Raad voor de rechtspraak. Ik proef bij de raad enige onwil om de normen over de doorlooptijd op te nemen in het jaarverslag. Zeker in letselschadezaken is er sprake van zeer lange doorlooptijden, maar daarover wordt gerapporteerd in gemiddelden. Als de minister twee ton verdient en ik niks, dan hebben wij gemiddeld een redelijk salaris, maar dat gemiddelde zegt in het algemeen niets. Dus weg met die gemiddelden en op naar echte normen in de jaarverslagen. Gemiddelden zijn de grootste verhullers onder de cijfers.

Over het belang van de aanpak van spijbelen hebben wij vorig jaar uitvoerig gesproken. Niet elke spijbelaar wordt een boef, maar bijna iedere boef begint met spijbelen. Vandaar dat wij willen dat het spijbelen goed wordt aangepakt. Onze motie daarover is toen aangenomen. Er gebeurt al het nodige. Wij lezen regelmatig in de krant dat rechtbanken en parketten spijbelen hoog op de agenda hebben staan. Wij hebben gelezen dat er vorig jaar in alle arrondissementen een conferentie is geweest om het spijbelen steviger aan te pakken. Daar zijn wij zeer voor, maar tegelijkertijd zien wij dat het hier en daar wat vaag is. De rechtspraak pakt het wel goed op. De minister schrijft dat op die conferenties ''diverse concrete afspraken zijn gemaakt''. Welke afspraken? Waar zitten nog knelpunten? Hoe hoog staat spijbelen op dit moment op de prioriteitenlijst? Ik hoor dat er scholen zijn die spijbelen niet melden omdat zij bang zijn om een slechte naam te krijgen. In de wet staat dat een schoolhoofd die spijbelen niet meldt strafbaar is. Hoe worden de schoolhoofden benaderd die spijbelen niet melden omdat zij de goede naam van de school niet in diskrediet willen brengen?

Elk jaar heb ik bij de behandeling van de begroting van Justitie gezegd hoe belangrijk wij een goede positie voor slachtoffers vinden. Ook op dat punt is er het afgelopen jaar een doorbraak gekomen. Samen met de fractie van de VVD hebben wij bereikt dat er een voorschotregeling komt. Het daartoe strekkende wetsvoorstel staat binnenkort op de agenda van de Kamer. Dit jaar kan ik dan ook voor het eerst verder over dit onderwerp zwijgen.

In het laatste debat met de minister heb ik gezegd dat ik de hoop heb opgegeven dat dit kabinet een betere aanpak van de financieel-economische criminaliteit bewerkstelligt. Op dit gebied heeft het kabinet onder de maat gepresteerd. De minister zei: houd goede moed, houd hoop. En zowaar, afgelopen week las ik in de krant dat de hoofdofficier in Amsterdam zegt: wij gaan er wat aan doen, wij gaan meer beslag leggen, meer ontnemingen en pluk-ze-wetgeving toepassen. Er zijn vorig jaar miljoenen meer in beslag genomen dan voorgaande jaren. Opeens zie ik een lichtpuntje. Collega's van de VVD en het CDA hadden uit wanhoop al een initiatiefwetsvoorstel ingediend om verbetering te bereiken, maar nu lijken er zowaar lichte verbeteringen op te treden. Is er dan toch nog hoop op dit vlak? Graag hoor ik daarover nog enkele woorden van de minister.

De minister is een groot project gestart over de identiteitsvaststelling in gevangenissen. Er schijnen mensen in de gevangenis de straf van een ander uit te zitten onder diens naam. Graag verneem ik van de minister hoe het met dit project staat.

Over de hervorming van de advocatuur en het notariaat kan ik nu zwijgen, omdat de kabinetsstandpunten over de grote rapporten van Van Wijmen en Hammerstein binnen zijn en binnenkort in afzonderlijke AO's in de Kamer worden besproken. Het rapport van de commissie-Deetman die de modernisering van de rechterlijke macht heeft geëvalueerd, is net binnen. Hoe gaat het nu verder? Ik neem aan dat er een kabinetsstandpunt komt. Wanneer zal dat het geval zijn? Hoe wordt het rapport verder behandeld?

Elk jaar zeg ik iets over geweld, maar daarover hebben wij binnenkort een lang algemeen overleg waarbij ook de minister van Binnenlandse Zaken aanwezig zal zijn. Ik kan er dan ook vandaag over zwijgen.

Wolfsen

Een ander belangrijk probleem waarover wij elk jaar spreken vormen kinderen op de wachtlijst voor crisisopvangplekken. Er zijn vooral onvoldoende plekken voor meisjes die onder toezicht worden geplaatst. Wij hebben gisteren een gesprek gehad met de voorzitter van de Landelijke Vereniging van Kinderrechters. De vereniging heeft ons deelgenoot gemaakt van de grote zorgen die onder de kinderrechters leven. Een tijdje geleden is dit onderwerp uitvoerig in de Kamer besproken. Er is een aanzienlijk gebrek aan diagnostische capaciteit en aan plaatsen, met name voor meisjes. Er is gebrek aan nazorg. Door gebrek aan plekken in de regio worden kinderen soms te ver van huis geplaatst. Soms worden meisjes zelfs in politiecellen geplaatst in afwachting van een plek en dat kunnen wij natuurlijk niet accepteren. Omdat de wachtlijsten zo lang zijn, blijken er zelfs ook meisjes te verdwijnen, in de illegaliteit, wellicht zelfs in de prostitutie of door loverboys. Je weet het niet. Een tijdje geleden hebben wij daarover met de minister gesproken die toen zei niet te weten waar die meisjes blijven als ze op de wachtlijst staan en niet vastzitten. Kan hij er vandaag misschien wel iets meer over zeggen? Er ligt overigens een amendement van de heer Van der Staaij over nazorg, een amendement dat wij natuurlijk ook dit jaar zullen steunen, zeker nu ex-minister Donner het vorige amendement heeft gesteund. Wij moeten dit punt wel op de agenda houden, dus daarom al bij voorbaat onze steun voor dat amendement.

Voorzitter. Wij zijn in Utrecht geweest en hebben gezien wat voor mooi project daar loopt. Verslaafde mensen worden uit de goot gehaald en worden weer op de rails geholpen en vervolgens ook ingeschreven. Ze worden dan ook wel zichtbaar voor het CJIB. Ze worden dan in de kraag gevat, moeten boetes gaan betalen, waardoor het op de rails helpen van die mensen niet lukt. Het gaat echt om tientallen mensen. Wil de minister zich eens in deze kwestie verdiepen?

Voorzitter. Ten slotte dan het NFI. Wij zijn daar laatst op bezoek geweest, maar zijn daarover ook benaderd door veel burgemeesters. De capaciteit bij het NFI is echt onvoldoende. Bij grote ingewikkelde zaken assisteert het de politie prima, net als bij kleine veel voorkomende criminaliteit, maar bij de hele middencategorie – zoals woninginbraken, en dergelijke – ligt de hulp en de assistentie van het NFI volledig stil. Wanneer kan het NFI volgens de minister ook dan weer presteren, want politie en burgemeesters maken zich daar grote zorgen over.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Spekman, die zijn maidenspeech zal houden.

□

De heer **Spekman** (PvdA): Voorzitter. Ook van mijn kant geen grote en breedsprakige verhalen bij deze bijzondere begroting, maar wel enkele opmerkingen over het asiel- en migratiebeleid.

De PvdA is voor een streng maar rechtvaardig asielbeleid waarbij de werkelijkheid centraal hoort te staan en waarbij Nederland mensen die erkend vluchteling zijn van harte welkom heet. Als het gaat om die rechtvaardigheid, denk ik aan de jurisprudentie van de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Iedere keer weer staat de vraag centraal of het wel zo rechtvaardig is. Ook in het zaterdagbijvoegsel van de NRC van 6 januari werd weer stevige kritiek geuit, kritiek die je al een tijdje hoort. Het lijkt ons goed om eens een onderzoek te doen naar de toepassing van de Vreemdelingenwet door de Raad van State in het licht van de oorspronkelijke bedoelingen van de wetgever. Wat is de opvatting van de minister hierover?

Als wij spreken over rechtvaardigheid, moet die wel van twee kanten komen, zeker als het gaat om procedures. Er zijn asielzoekers en asieladvocaten die misbruik maken van de wet door zaken nodeloos te rekken, maar ook wij moeten zelf in de spiegel kijken. Als wij dat goed doen, moeten wij zien dat hetgeen de landelijke overheid doet niet voldoende en ook niet goed genoeg is. Wij hebben een doelstelling geformuleerd die ook keurig in de begroting staat, namelijk ''een vreemdeling die een verblijfsvergunning aanvraagt, moet binnen de daarvoor gestelde termijn een besluit uitgereikt krijgen'', maar dat gebeurt lang niet altijd. In deze Kamer is daar al veel en lang over gesproken. Die vertraging zou binnen twee jaar worden ingehaald, maar het kost de Nederlandse bevolking wel € 719.000 aan dwangsommen. Dat is zonde van het geld, nog afgezien van het nodeloos rekken van de procedures.

De druk wordt nog groter omdat zeer recent de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State een uitspraak heeft gedaan over die 14.1-brieven als het gaat over schrijnendheid. Het betekent dat zo'n kleine 16.000 zaken opnieuw moeten worden beoordeeld. Dat heeft weer betekenis voor de IND en ook voor vertraging van de afdoening van aanvragen. Ik zou graag van de minister en detail weten welke maatregelen naar aanleiding van deze uitspraak zullen worden genomen en welke consequenties dat heeft voor de Justitiebegroting. De PvdA is van mening dat procedures wel snel moeten verlopen. Hoe meer wij die rekken, hoe slechter dat is, niet alleen voor de vreemdeling, maar ook voor onszelf.

Een laatste en zeer belangrijk punt is dat er het nodige is aan te merken op het terugkeerbeleid. De werkelijkheid zou centraal moeten staan. Er zijn maar drie doelstellingen op dit beleidsdossier en een van die doelstellingen is de zelfstandige of gedwongen terugkeer van vreemdelingen die niet meer rechtmatig in Nederland verblijven. Uit de begroting blijkt dat er in totaal sprake is van 22.000 verwijderingen, maar in werkelijkheid lijken er 15.400 personen niet aantoonbaar te vertrekken. Het evenwicht tussen de mensen die vertrekken naar hun land van herkomst en de mensen die nog in Nederland of elders rondzwerven is volledig uit het lood geslagen. Daardoor gaan die mensen de vernieling in, maar komt ook de leefbaarheid in de steden onder druk te staan.

Ik vind dat er een beter evenwicht moet komen tussen de mensen die met onbekende bestemming vertrekken of administratief worden afgeboekt of weggeklinkerd; wij hebben daar veel woorden voor bedacht zoals Eskimo's veel woorden hebben voor sneeuw. Wij moeten veel meer dan nu aandacht besteden aan de individuele begeleiding opdat betrokkenen werkelijk terugkeren en perspectief hebben in hun land van herkomst in plaats van rond te zwerven in de grote steden. Daar zorgen zij soms voor criminaliteit, maar er zijn ook jonge meisjes die de vernieling in gaan en in de prostitutie belanden en jonge jongens die aan de cocaïne verslaafd raken en anoniem opbranden in grote stationsgebieden. Dit is toch vreselijk en ik vind dat wij eraan moeten werken om dit te voorkomen. Is de minister het met mij eens dat er sprake is van een onevenwichtige situatie en dat de doelstellingen niet worden behaald? Hoe kunnen die

doelstellingen naar zijn mening in de toekomst wel worden behaald?

De **voorzitter**: Ik ben de eerste die u mag feliciteren met uw maidenspeech, mijnheer Spekman. Volgens mij delen wij de voorkeur voor helder taalgebruik. Ik wens u veel succes in de Kamer.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

□

De heer **Dijsselbloem** (PvdA): Mevrouw de voorzitter. Ik sluit mij aan bij de heer Wolfsen. Ook ik zal geen vergezichten schetsen van het beleid of alarmbellen laten rinkelen over de integratie hoewel daar volop aanleiding toe is. U zult begrijpen dat ik inzet op het nieuwe kabinet. Ik loop een paar onderwerpen langs die de commissie Integratie heeft doorgeschoven naar dit debat en die niet kunnen blijven liggen en ik licht graag twee amendementen toe.

Ik wil allereerst stilstaan bij het rapport van de Raad voor Maatschappelijke Ontwikkelingen ''Met de ruggen naar elkaar toe'' dat een jaar geleden is uitgebracht. Dit is een belangrijk onderwerp gezien de toenemende segregatie in onze samenleving op allerlei fronten, afnemende interetnische contacten en het taai onderling wantrouwen dat ook steeds weer in opinieonderzoeken naar voren komt. De RMO pleit voor een infrastructurele benadering van verbinden. Dit betekent dat het verbinden tussen mensen zich niet afspeelt naast, maar in de dagelijkse routine en netwerken van burgers. In eenvoudig taalgebruik: geef nu geen subsidie om een keer per jaar een multiculturele barbecue te organiseren, maar zorg ervoor dat mensen elkaar in hun dagelijkse routine vaak en herhaald ontmoeten. Die benadering spreekt de Partij van de Arbeid aan. De overheid kan, pragmatisch en activistisch, verbinding bevorderen door het tegengaan van achterstanden. Dat begint er natuurlijk mee dat iedereen Nederlands kan spreken, maar wordt ook bereikt door een actieve benadering om achterstanden op de arbeidsmarkt weg te werken. Ik zie de minister verbaasd kijken. O, ze zegt dat ze alleen maar lachte.

Het gaat hierbij uiteraard om onderwijs, vaardigheden bijbrengen, maar ook om de ontmoetingsruimten waar ouders en kinderen elkaar treffen. Daarvoor moet je wel segregatie in het onderwijs durven tegengaan. Daarnaast is de fysieke omgeving van mensen van belang, de plekken waar mensen elkaar ontmoeten: organiseer voorheen gescheiden circuits voor verschillende activiteiten zo veel mogelijk op dezelfde plaats, in hetzelfde wijkcentrum; benut plekken waar mensen met uiteenlopende achtergronden elkaar ontmoeten, zoals scholen, consultatiebureaus, kinderopvang. Ik schets maar een beeld.

De RMO bepleit een duurzame aanpak in plaats van incidentele activiteiten. Ik schets even de hoofdlijnen van het rapport. In zijn reactie zondigt het kabinet meteen tegen twee belangrijke stelregels van de raad. Ten eerste wordt er weer apart beleid opgetuigd om ontmoeting en binding te organiseren. Ten tweede zijn het weer allemaal kortlopende, eenmalige activiteiten. Kortom, daar is de buurtbarbecue weer!

Deze reactie van het kabinet gaat voorbij aan de kern: bestrijd segregatie op alle terreinen waar die zich voordoet op een praktische manier. De belangrijkste kansen daarvoor liggen op lokaal niveau. Kan de minister vanuit dat perspectief een toelichting geven op het budget dat zij nu vrijmaakt? Waarom toch weer allerlei aparte projectjes en tijdelijke initiatieven opgetuigd? Kan de minister voorbeelden geven van het type projecten dat in dit verband wordt gestart? Hoe ver is zij daarmee en waarom wordt het vrijgemaakte budget niet gewoon aan de grote steden overgemaakt?

Ik kom op de twee amendementen. Het eerste betreft het voortbestaan van de Stichting Islam en Burgerschap. Samen met mevrouw Sterk – zij als eerste ondertekenaar – heb ik opnieuw een amendement ingediend om deze club in de benen te houden. De tragiek is dat het maar om een klein bedrag gaat en dat, ik geloof nu al voor het vierde achtereenvolgende jaar, de Kamer moet regelen dat deze club kan blijven bestaan. Evenals in de vorige jaren koppel ik dit aan een verzoek aan de minister om op basis van het ingediende beleidsplan van de Stichting Islam en Burgerschap nu een meerjarige oplossing te zoeken.

Het tweede amendement betreft de ondersteuning van de Stichting Steunpunt Remigranten, een club die met name in Marokko veel remigranten ondersteunt bij allerlei ingewikkelde vragen rond remigratiewetten, AOW, ziektekostenverzekeringen, socialezekerheidswetgeving en, niet in de laatste plaats, vrouwen en kinderen helpt die daar worden achtergelaten – een onderwerp waarover we hier vaak hebben gesproken. Voor deze club gaat het om een nog kleiner bedrag en ook in dit geval moet de Kamer elk jaar strijd leveren om dit steunpunt overeind te houden. Ik vraag de minister om op dit amendement te reageren en ook in dit geval te kijken naar een meer structurele oplossing. Wat ons betreft zou dit gebeuren samen met Cordaid, de Sociale Verzekeringsbank en Sociale Zaken.

Ten slotte een opmerking over het Landelijk Overleg Minderheden. Deze club, eigenlijk een kerstboom van allerlei minderhedenorganisaties, is zeer terecht getoetst op zijn representativiteit. Maar dat is slechts één zorgpunt ten aanzien van dergelijke organisaties: de professionaliteit en de kwaliteit van het bestuur laten immers nogal eens te wensen over – uitzonderingen daargelaten. Ook de verhouding tot de minister roept steeds meer vragen op: de onafhankelijkheid van het advies, belangenbehartiging versus de praktijk om deze steeds meer in te schakelen als uitvoerder van allerlei projecten van de minister. Een grondige herziening van deze overlegstructuur lijkt op haar plaats. Daarop komen we zeker terug bij de nieuwe minister. Daarbij zouden ook de twee contactorganen met de moslimkoepels opnieuw tegen het licht moeten worden gehouden, alsmede de Adviesraad Integratie – als dat tenminste de juiste naam is van de nieuwste club. Op dit moment speelt een conflict rond het Landelijke Overlegorgaan Welzijn Molukkers. De minister grijpt daar in, maar de Kamer weet daar niets van. Wij worden daarover wel door de buitenwacht geïnformeerd, maar wij willen graag een toelichting op deze situatie. Ook willen wij weten hoe de minister zeker zal stellen dat er de komende jaren ook een goede overlegpartner vanuit de Molukse gemeenschap zal zijn.

□

De heer **Van Haersma Buma** (CDA): Voorzitter. De begroting die wij vandaag met minister Hirsch Ballin en

minister Verdonk bespreken, is voor het grootste deel nog ingediend door minister Donner, thans collega Donner. In de periode van minister Donner is Nederland veiliger geworden, met behoud van de uitgangspunten van onze rechtsstaat. De criminaliteitscijfers over de afgelopen periode zijn eindelijk gedaald. Het is een grote opdracht, dit de komende tijd zo te houden.

De afgelopen periode moest er ook een antwoord komen op de terroristische dreiging waar ons land steeds meer mee werd geconfronteerd. Daartoe is de NCTb aangesteld. Voorts is een omvangrijk wetgevingsprogramma tot stand gekomen. Toch is blijvende alertheid op zijn plaats. Ik wijs in dat kader op de uitspraken van de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding, de heer Joustra, twee dagen geleden in Nova over de gevaren van radicale sites. Daarover heb ik enkele vragen. Hoe kijkt de minister aan tegen de situatie dat er nog steeds honderden op Nederland gerichte sites in het Nederlands actief zijn? Wat kan Nederland, ook in Europees verband, doen tegen landen die wellicht te weinig doen aan het uit de lucht halen van die sites? Hoe staat het met het beter nagaan van de gangen van mensen die deze sites bezoeken? Ik meen dat deze ontwikkeling in ieder geval aantoont dat de waarde van verkeersgegevens essentieel is voor het kunnen nagaan wie die sites bezoeken. Wellicht worden deze personen daardoor geïnspireerd. Wat vindt de minister daarvan?

In de begroting komt voor een aantal andere speerpunten geld beschikbaar. Er komt ook geld voor de rechterlijke macht. Vorig jaar moest de Kamer de rechterlijke macht nog te hulp schieten met een Kamerbreed gedragen motie. Deze motie is bij de Voorjaarsnota uitgevoerd. Er komt geld voor de jeugd-tbs en voor meer cameratoezicht. Kan de minister aangeven hoe hij het geld voor meer cameratoezicht concreet gaat inzetten?

In de begroting wordt de verwachting uitgesproken dat de rechtbanken met het extra geld de stijgende instroom van zaken kunnen opvangen. Tegelijkertijd hoor ik dat de rechtbanken nog heel veel knelpunten ervaren. Vindt de Raad voor de rechtspraak ook dat de knelpunten kunnen worden aangepakt met het geld dat nu beschikbaar komt? Ik realiseer mij daarbij dat de rechtbanken, maar ook het OM, onverminderd onder hoge druk staan.

In de verkiezingstijd werd tijdens een debat in Amsterdam door de daar aanwezige rechters aangegeven dat zij een administratieve last ervaren door het verplicht beter moeten motiveren. Een aantal collega's was daarbij aanwezig. Het gaat in concreto om een aangenomen amendement van de leden Wolfsen en Griffith door deze Kamer. Dit amendement is bedoeld te komen tot duidelijker uitspraken voor de burger. Het is echter nooit bedoeld geweest om daardoor meer administratieve lasten bij de rechter neer te leggen. Is bekend in hoeverre de uitvoering van dat amendement leidt tot meer lasten bij de rechtspraak, of is een en ander in de praktijk in te passen? Wellicht moeten wij daar nader naar kijken.

Het afgelopen jaar werden wij geconfronteerd met de nasleep van de Schiedammer parkmoord. De Deventer moordzaak toont aan dat er voortdurend wordt gediscussieerd over oude zaken. Tegelijkertijd constateer ik dat er veel kan worden gekanaliseerd als gevolg van de invoering van de commissie die oude zaken nog eens op hun merites bekijkt. Wellicht moeten die opnieuw voor de rechter worden gebracht. Het CDA heeft eerder aangegeven bereid te zijn te kijken naar een eventuele aanpassing van de regeling van herzieningsverzoeken bij de Hoge Raad, als daartoe noodzaak bestaat.

Er komt ook geld beschikbaar voor de PIJ-maatregelen, zoals jeugd-tbs. Daar is mijn fractie zeer tevreden over. Wat betekent deze extra financiële impuls in de praktijk? Zijn er genoeg mensen beschikbaar om aan het werk te gaan? Is er genoeg gebouwencapaciteit om met kleinere groepen te werken? Wanneer wordt dat extra geld omgezet in extra daden?

De vraag hoe wij met ex-gedetineerden omgaan wordt steeds belangrijker. Het is dan ook jammer dat het Rijk, het ministerie van Justitie, het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en met name de gemeenten proberen om de bal naar elkaar terug te kaatsen. Ik benadruk dat gemeenten hun verantwoordelijkheid voor ex-gedetineerden niet kunnen ontlopen. Deze gedetineerden zijn weer gewone burgers in de samenleving geworden en zij mogen dan ook niet de dupe worden van dit kaatsen. Met het oog hierop heeft de Kamer bij de behandeling van de Najaarsnota een amendement aangenomen dat regelt dat de Stichting Exodus Nederland tijdelijk extra steun krijgt.

Tot mijn verbazing heeft de minister dit amendement niet uitgevoerd, een novum dat zeker geen navolging verdient. Mijn fractie is van mening dat dit amendement uitgevoerd moet worden en dat Exodus dus extra geld moet krijgen. Naar verluidt worden er amendementen voorbereid voor het komende jaar. Als die amendementen er komen, zal mijn fractie ze zeker overwegen, maar ik benadruk dat mijn fractie vindt dat er in de toekomst een definitieve oplossing moet worden gevonden. Daarbij zullen de gemeenten hun verantwoordelijkheid moeten nemen.

In het najaar heeft mijn fractie voorstellen gedaan die nog niet in de Kamer zijn genoemd. Ik ga hierop alsnog in, omdat het belangrijk is dat de minister reageert op deze voorstellen. Het eerste voorstel betreft de veiligheid in de buurt. De CDA-fractie vindt het belangrijk dat mensen in de buurt aan hun eigen veiligheid kunnen werken. Veel mensen zijn daartoe bereid, zie bijvoorbeeld het Burgernet dat er in een aantal gemeenten toe heeft geleid dat mensen actief de politie zijn gaan benaderen. Wat is de stand van zaken rond het Burgernet en is het mogelijk om het net zoals Meld Misdaad Anoniem landelijk uit te rollen? MMA is inmiddels een algemeen bekend landelijk belnetwerk geworden.

Gemeenten moeten de mogelijkheid krijgen om effectiever op te treden tegen ongewenste criminaliteit die het gevolg is van belwinkels, growshops en bordelen. Deze winkels of bedrijven worden tegenwoordig gezien als normale activiteiten, maar van wethouders en burgemeesters horen wij dat ze in de praktijk zijn omgeven door soms zware criminaliteit. In november heeft mijn fractie een voorstel gedaan voor een initiatiefwetsvoorstel dat gemeenten een nuloptie geeft voor al dit soort bedrijven. Gemeenten moeten in onze ogen kunnen zeggen: wij willen deze bedrijven niet in een bepaalde buurt. Hoe beoordeelt de minister deze mogelijkheid?

De bestrijding van de winkelcriminaliteit is een speerpunt in het beleid van Kamer en regering. Gebiedsverboden voor veelplegers zijn in de praktijk zeer effectief. Ik ben echter van mening dat ze in de praktijk niet vaak genoeg worden opgelegd en dan ook nog eens voor een te beperkt gebied. Is het mogelijk om gebieds-

verboden voor grotere gebieden op te leggen? Dus niet alleen voor een winkelcentrum, maar voor de hele binnenstad of zelfs een hele gemeente. Een andere optie die zeer zeker moet worden overwogen, is een landelijke databank met de gegevens van de veelplegers.

De minister heeft eerder positief gereageerd op het voorstel om beveiligers van bedrijven ook in burger te laten patrouilleren. Hij heeft zelfs toegezegd dat hij dit zal vergemakkelijken. Hoe is deze toezegging uitgewerkt en wordt van deze mogelijkheid inmiddels gebruikgemaakt?

Voor veel bedrijven is transportcriminaliteit een plaag. Ik denk dan aan ladingdiefstal of de diefstal van complete vrachtwagencombinaties. De minister heeft toegezegd dat hij met een landelijke aanpak komt. De CDA-fractie waardeert deze toezegging zeer, maar kan de minister ook al aangeven of het in de praktijk heeft geleid tot meer opsporingen.

In het begin van mijn betoog heb ik al aangegeven dat de jeugd ook in de toekomst een speerpunt van beleid moet blijven. Misschien moet dit beleid zelfs nog wel worden aangescherpt. Zo is het van belang dat jongeren die in de fout zijn gegaan, zo veel mogelijk met één rechter worden geconfronteerd. In Amsterdam werkt men al zo, want daar worden jeugdrechters zowel bij civiele als strafrechtelijke zaken ingezet. Is het mogelijk om dit Amsterdamse model landelijk over te nemen. Voor een jongere maakt het immers niet uit voor welke rechter hij verschijnt, terwijl het wel van groot belang is dat een rechter een bepaalde jongere leert kennen.

Het laatste punt dat mijn fractie in november aan de orde heeft gesteld, is het internet. In de Kamer is herhaaldelijk gesproken over de donkere kanten van het internet zoals terrorisme, geweld en sommige spelletjes. De ministers van Justitie hebben in Europees verband over deze gevaarlijke spelletjes gesproken. Kan hij daarover iets meer zeggen? Kan de minister ingaan op de vraag of ouders via het zogenaamde filternet de mogelijkheid geboden kan worden om bepaalde uitingen op het internet van de jongeren weg te houden? Kan het kabinet op enige wijze stimuleren dat er een mogelijkheid komt om ongewenste beelden van het internet te houden?

Ik ben bijna aan het einde van mijn spreektijd. Het laatste punt dat ik nog wil noemen, is fraude. Fraude is niet zichtbaar, maar wel zeer nadrukkelijk aanwezig. Het baart de CDA-fractie zorgen dat de rechter in het geval van Amsterdam heeft gezegd dat een onaangekondigd huisbezoek van de sociale dienst alleen mag plaatsvinden als er aanwijzingen zijn dat er gefraudeerd wordt. Kan het mogelijk worden gemaakt dat iedereen die een uitkering, een subsidie of een toeslag krijgt, waarin fraude aan de orde zou kunnen zijn, de overheid expliciet of impliciet bevoegd verklaart, op eerste vordering het huis binnen te komen om eventueel te controleren? Dus als je een uitkering krijgt, betekent dat ook dat je aan de ambtenaar het recht geeft om binnen te kijken.

Dat is mijn inbreng voor dit moment. Ik wacht de beantwoording van de ministers af.

□

Mevrouw **Sterk** (CDA): Voorzitter. De afgelopen jaren hebben wij herhaaldelijk over integratie gesproken in deze Kamer. Er is veel in beweging gekomen en een aantal taboes is doorbroken. Zo is er een einde gemaakt aan het vrijblijvende integratiebeleid dat een uitdrukking was van de lege tolerantie van de jaren negentig. Daarvoor in de plaats is een meer verplichtend integratiebeleid gekomen. Dat de bevolking op dit moment integratie niet meer als een groot item ziet, wil nog niet zeggen dat de problemen zijn opgelost. De komende jaren moet nog veel gedaan worden om ervoor te zorgen dat een aantal van de burgers die op dit moment langs de zijlijn staan, voluit kunnen gaan meedoen in de Nederlandse samenleving.

Meer in het algemeen heeft de CDA-fractie de afgelopen jaren meermalen gepleit voor meer ambitie in het inburgeringsbeleid. Dat betekent hogere eisen aan de inburgering. De Wet inburgering is in dit opzicht gelukkig al enigszins aangepast, maar voor de CDA-fractie nog steeds onvoldoende. De motie die Kamerbreed is aangenomen om het mogelijk te maken dat hoger opgeleiden onmiddellijk op kunnen voor het staatsexamen NT2-niveau – zij moeten uiteraard wel hun inburgeringsexamen doen – legt de minister toch min of meer naast zich neer. Zij laat zich in onze ogen gijzelen door de MBO Raad die vreest dat zij klandizie kwijtraakt. Die vrees achten wij ongegrond. De regeling die de minister nu voorstelt, onderschrijft de CDA-fractie dan ook niet. De minister stelt daarin niet het belang van de inburgeraar voorop, maar dat van de MBO Raad. Zij laat, om beeldspraak te gebruiken die al vaker is gebezigd in deze Kamer, mensen die direct hun vwo kunnen doen, liever eerst vmbo doen en daarna pas doorstromen. Dat is in onze ogen kapitaalvernietiging. De discussie lijkt te gaan over de vraag wie nu eigenlijk wat betaalt. Wij denken dat de gemeenten niets in de weg staat om voor dat niveau met de Wi-middelen cursussen in te kopen bij de roc's. Dat is immers het resultaat van de marktwerking. Graag hoor ik een reactie van de minister op dat punt.

Integreren doe je in de eerste plaats zelf, maar integratie is ook een opdracht aan de samenleving. De minister heeft daarom in 2005 de integratiecampagne opgestart. Dat is op zichzelf een nobel streven, maar uit de tussenrapportage blijkt dat de campagne nauwelijks uitwerking heeft op de manier waarop allochtone en autochtone Nederlanders tegen elkaar aankijken. Deze campagne heeft echter wel 10 mln. gekost en dat is enorm veel geld voor deze schamele uitkomst, zeker als daar tegenover het schamele budget van € 300.000 wordt gezet dat is vrijgemaakt om jongeren weerbaar te maken tegen radicalisering. Voor de CDA-fractie is dat reden om te bezien of de campagne niet gewoon stopgezet kan worden. Dat zou 3,3 mln. opleveren, als wij de begroting goed lezen. Met dat geld kunnen veel zinvollere zaken worden gedaan. Ik zal verderop in mijn verhaal een aantal voorbeelden noemen. In hoeverre is de minister reeds verplichtende contracten aangegaan? Is het nog mogelijk om dat geld alsnog een andere bestemming te geven?

Een van de zaken die met die ruim 3 mln. gedaan zou kunnen worden, is het volgende. Bij integratie gaat het niet alleen om de emancipatie van het individu, maar ook om de vraag hoe groepen kunnen meedoen in de samenleving. Daarbij spelen zelforganisaties een belangrijke rol. De organisatie Islam en Burgerschap doet veel op dat gebied. Mijn collega van de PvdA-fractie noemde haar ook al. In de afgelopen jaren heeft zij veel initiatieven ondernomen om radicalisering tegen te gaan, de totstandkoming van imamopleidingen en het CMO te ondersteunen en bijvoorbeeld een thema als homosek-

sualiteit binnen de moslimgemeenschap bespreekbaar te maken. De minister lijkt deze organisatie ontdekt te hebben, gezien de vele activiteiten die Islam en Burgerschap op aanvraag van haar heeft ondernomen. Islam en Burgerschap moet echter ieder jaar weer door de Kamer in het zadel worden gehouden. ''Put your money where your mouth is'' zou ik tegen de minister zeggen. Verleen nu eindelijk eens een structurele subsidie, zodat de Kamer niet elk jaar opnieuw om geld voor Islam en Burgerschap hoeft te bedelen. Dat zelfde geldt uiteraard voor de Stichting Steun Remigranten. Zij doet namelijk goed werk voor remigranten in Marokko, voor achtergelaten vrouwen en kinderen en ten behoeve van de uitvoering van wetgeving die in Nederland tot stand is gebracht. Ook zij heeft een relatief klein bedrag nodig om relatief belangrijke en grote resultaten te boeken. Ieder jaar weer staat de Kamer echter met een amendement in haar zak om ervoor te zorgen dat er subsidie aan wordt gegeven. Wil de minister in overleg met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de Sociale Verzekeringsbank en Cordaid nagaan hoe er structureel subsidie kan worden verleend om te voorkomen dat deze organisaties elk jaar opnieuw in het zadel moeten worden gehouden?

De komende jaren wordt de emancipatie van allochtone vrouwen en meisjes een van de grote thema's binnen het integratievraagstuk. De CDA-fractie vindt het een belangrijke en positieve ontwikkeling dat steeds meer meisjes en vrouwen hun weg naar een goede of een hogere opleiding en een baan vinden. Het is geen gemakkelijk proces voor hen. Vaak zijn hun ouders, partners of schoonouders er nog niet aan toe, hun daartoe ruimte te bieden. Dat leidt tot een enorme druk op deze groep en in sommige gevallen tot zwaar psychisch en fysiek geweld. Vanuit de opvanghuizen bereiken ons berichten dat zij steeds vaker te maken krijgen met jonge vrouwen, dus vrouwen van onder de leeftijd van 18 jaar, die op de vlucht zijn voor hun familie en te maken hebben met de dreiging van eergerelateerd geweld. Het is de komende jaren van het grootste belang dat de opvang en hulp in Nederland op deze specifieke hulpvraag is of wordt toegesneden. Zo is een probleem bij voorbeeld dat men in de jeugdzorg gericht is op het betrekken van de ouders bij de zorgvraag van de jongere. Juist in de context van eergerelateerd geweld levert dat echter levensgrote risico's op. Ik heb met eigen ogen kunnen zien dat men in Berlijn al jarenlang goede ervaringen met noodopvang voor deze specifieke groep heeft. De CDA-fractie wil daarom dat er in Nederland een experiment komt met noodopvang voor jonge slachtoffers van dreiging met eergerelateerd geweld. Zij wil bovendien van de minister de garantie dat zij een deel van het budget van 2,6 mln., dat voor eergerelateerd geweld is bestemd, voor de noodopvang van deze groep vrouwen oormerkt. Dat is in de ogen van de CDA-fractie namelijk de groep waarop in de komende jaren de druk alleen maar toeneemt.

De CDA-fractie staat voor een rechtvaardig, helder en, zo nodig, streng asielbeleid. Wie echt voor vervolging te vrezen heeft, verdient een plek in Nederland. Procedures moeten in korte tijd worden afgerond, zodat betrokkenen snel duidelijkheid over hun asielverzoek hebben. Zorgvuldigheid dient altijd wel voorop te blijven staan. In antwoord op de feitelijke vragen die tijdens de behandeling van de begroting van het ministerie van Justitie zijn gesteld, is gezegd dat er in Nederland geen sprake van een structureel, significant hogere asielinstroom is. In de begroting wordt uitgegaan van 10.500 mensen per jaar, een stijging met 500. Waarop is dat gebaseerd? Wil de nieuwe minister voor asiel- en vreemdelingenzaken ook iets zeggen over de verwachte asielinstroom in heel Europa? Het is wat lastig om aan de hand van de cijfers over de asielinstroom inzicht te krijgen in de daadwerkelijk nieuwe asielaanvragen ten opzichte van de oude gevallen, zoals de herhaalde aanvragen en de 14.1-brieven. Is het niet mogelijk om in de gepresenteerde cijfers een wat duidelijker onderscheid te maken? De minister mag die ons wat ons betreft schriftelijk doen toekomen.

Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft de afgelopen week een opmerkelijke uitspraak over Somalië gedaan. Daar is inmiddels veel discussie over ontstaan. De CDA-fractie krijgt van de minister graag snel een reactie op de uitspraak van dat Hof en de consequenties daarvan. Daarvoor geldt ook dat als hij die nu niet kan geven, het wat haar betreft ook schriftelijk, zij het op korte termijn kan.

□

De heer **De Wit** (SP): Voorzitter. Er wordt in Nederland jaarlijks het duizelingwekkende bedrag van 18,5 mld. witgewassen, waarvan maar liefst 3,8 mld. de opbrengst is van Nederlandse criminaliteit. Gezien de enorme omvang van deze vorm van misdaad, die vele gedaanten kent, en de gevolgen ervan voor de samenleving, juicht de SP-fractie een harde aanpak van financieel-economische misdaad zoals aangekondigd in de begroting van harte toe, maar dan moet er wel echt iets gebeuren.

Daarom is het zeer teleurstellend dat in de begroting geen extra geld wordt vrijgemaakt voor de bestrijding van de witteboordencriminaliteit. Er komt, voor zover de begroting vermeldt, geen extra geld voor het Openbaar Ministerie om de expertise van de officieren van justitie op dit terrein te vergroten, of om meer forensische accountants in dienst te nemen. Er wordt geen extra geld vrijgemaakt voor het verhogen van de vervolgingscapaciteit. Het enige wat er, naast de aangekondigde organisatorische maatregelen, feitelijk gebeurt, is dat de politie wordt opgezadeld met de bekende prestatiecontracten over de opsporing van deze vorm van misdaad. Nog afgezien van de kritiek die wij hebben op de prestatiecontracten, schiet dit natuurlijk niet op.

Dat blijkt wel uit het feit dat er voor 2007 volgens de begroting slechts € 200.000 meer aan inkomsten wordt verwacht uit de pluk-ze-wetgeving. Als er in de komende jaren echt werk wordt gemaakt van de aanpak van fraude, hadden wij zeker een hogere opbrengst mogen verwachten. Dat de aanpak van financieel-economische criminaliteit een speerpunt wordt in het veiligheidsprogramma stelt op zo'n manier nauwelijks iets voor. De voorzitter van het College van PG's, de heer Brouwer, wees er al op dat als de politie meer gaat doen maar het Openbaar Ministerie niet meer capaciteit krijgt een stuwmeer aan zaken ontstaat en er voor het OM dus een noodsituatie optreedt.

Hoe lang nog blijven wij toekijken terwijl de witteboordencriminaliteit vrij spel heeft? Het is de hoogste tijd voor een waar offensief tegen deze vorm van misdaad, juist omdat ook de afschrikwekkende werking van het vervolgingsbeleid door het Openbaar Ministerie nu echt

tekortschiet. De afhandeling van de bouwfraude door het OM is daarvan een buitengewoon treurniswekkend voorbeeld, zoals de Zembla-uitzending van 12 november jongstleden liet zien.

De minister van Justitie heeft de Kamer recentelijk een brief gestuurd en daarin een aantal aankondigingen gedaan op het gebied van de fraudebestrijding. Zo komt hij binnenkort met een visiedocument plus een plan van aanpak over witwassen en ontneming, inclusief een knelpuntenanalyse van internationale ontnemingszaken. Blijft dat ook weer een hele berg papier, of wordt dit nu het begin van een aanmerkelijk hardere en effectieve aanpak van fraude in de praktijk, met meer geld, mankracht en expertise voor de opsporing, vervolging en berechting? Graag krijg ik hierop een reactie van de minister.

In de begroting voor 2007 is fors geld uitgetrokken voor de implementatie van het programma Versterking opsporing en vervolging, voortgekomen uit het evaluatierapport van de Schiedammer parkmoord van de onderzoeker Posthumus. Het is volgens de SP van groot belang dat wordt getracht om het geschonden vertrouwen in de opsporing en vervolging te herstellen en het is goed dat hierin wordt geïnvesteerd. Het eveneens noodzakelijke herstel van vertrouwen in de rechtspraak wordt in de begroting niet als zodanig genoemd, terwijl het toch al een hele tijd duidelijk is dat de kwaliteit van de rechtspraak door de toegenomen instroom van zaken en de achterblijvende financiering onder druk staat. Al bij de algemene beschouwingen 2006 en bij de behandeling van de begroting 2006 voor Justitie kwam dit aan de orde. Er kwam weliswaar geld bij, maar niet voldoende om alle zaken naar behoren af te handelen. Nu dreigt dat weer te gebeuren.

De Raad voor de Rechtspraak stelt in 2007 maar liefst 62 mln. meer nodig te hebben dan Justitie heeft uitgetrokken. Daarom vind ik het op zijn zachtst gezegd vreemd dat Justitie claimt dat er in de komende jaren inspanningen zullen worden gericht op het verbeteren van de kwaliteit. Hoe is dat mogelijk als de Raad voor de Rechtspraak in zijn begroting voor 2007 stelt zich juist zorgen te maken over de kwaliteit vanwege de voortdurende onderfinanciering? Blijkens het onderzoek van de commissie-Deetman vinden ook de medewerkers van de gerechten zelf dat de kwaliteit van hun werk heeft geleden onder de productie-inspanningen. De commissie concludeert: ''De druk op de kwaliteit is groot en lijkt op dit moment niet afdoende geborgd.'' Hierom moet de werkdruk bij de rechtbanken omlaag. Als dit niet gebeurt, is de kans groot dat dossiers niet, of diagonaal worden gelezen, vonnissen slecht worden gemotiveerd of vermijdbare fouten bevatten en zittingen worden afgeraffeld. Dat is een aantasting van een van de pijlers van onze samenleving en kan niet worden getolereerd. Ons rechtssysteem kan zich niet nóg een Schiedammer parkmoordzaak permitteren. Er moet dus geld bij. Is de minister bereid daarvoor te zorgen?

Over de toestand in de gevangenissen en bij de reclassering heb ik vorig jaar bij de behandeling van de begroting uitgebreid stilgestaan. Ik herhaal dat in gevangenissen nauwelijks meer werk wordt gemaakt van resocialisatie. Het aanbod van onderwijs en arbeid is verder door de voortdurende bezuinigingen enorm verschraald; nog maar heel weinig gedetineerden krijgen in de gevangenis de kans om een vak te leren en een diploma te halen, of werkervaring op te doen. Door het sobere regime is er nog amper wezenlijk contact tussen bewaarders en gedetineerden. Bewaarders zien zich steeds meer gereduceerd tot sleuteldraaiers die de hele dag bezig zijn om gevangenen door het dagprogramma te jagen. De gevangenis had al de reputatie de hogeschool voor de misdaad te zijn en wij zijn er de afgelopen jaren helaas niet in geslaagd om dit beeld te bestrijden en ervoor te zorgen dat er daadwerkelijk iets wordt gedaan aan de resocialisatie.

Ik kom op de opvang van ex-gedetineerden na afloop van de gevangenisstraf. Sinds de binnenreclassering is wegbezuinigd, is de overgang tussen het leven in de gevangenis en het normale leven nóg moeilijker geworden. De samenleving betaalt daarvoor de prijs, want de recidivecijfers zijn om te huilen. Jammer genoeg staat het er nu niet veel beter voor. In de gevangenissen heerst onrust over de invoering van het programma Detentie en behandeling op maat. De minister heeft gezegd het vernietigende advies van de ondernemingsraad over DBM serieus te nemen. Tijdens het kerstreces verscheen er zelfs een bericht op teletekst waarin wordt gesteld dat DBM van de baan zou zijn. Dat zou mooi zijn. Ik vraag de minister of dit bericht klopt. Wat gaat hij doen met DBM?

In het kader van het debat over detentie op maat heeft de minister de Kamer laten weten dat onderwijs en arbeid in de gevangenis niet bijdragen aan recidivevermindering, terwijl reclasseringsmedewerkers allemaal zeggen dat werk een van de allerbelangrijkste manieren is om mensen op het rechte pad te houden. Hoeven wij niet meer bang te zijn voor een verdere versobering van arbeid en onderwijs als DBM inderdaad van tafel is, of is er in 2007 nog steeds sprake van een bezuiniging in het gevangeniswezen?

Ik kom op de nazorg. In 2006 is er een alternatief gekomen voor de wegbezuinigde binnenreclassering; de medewerkers maatschappelijke dienstverlening. Vanuit veel gevangenissen ontvang ik berichten dat deze zogenaamde mmd'ers nauwelijks iets betekenen voor ex-gedetineerden als zij vrijkomen. Er wordt hoogstens gevraagd of hij een geldig identiteitsbewijs heeft, of hij een plek heeft om te slapen en of hij enige vorm van inkomen heeft. Als de ex-gedetineerde op al deze vragen met nee antwoordt, dan gebeurt er nog steeds niets, want dan moet de gemeente aan het werk. Tientallen gemeenten hebben niet eens iemand in dienst die überhaupt kijkt naar de formulieren die door de mmd'er zo netjes zijn ingevuld. Gemeenten die zo iemand wel hebben, doen nog steeds niet veel anders dan ex-gedetineerden doorverwijzen naar de daklozenopvang en de sociale dienst. De ex-gedetineerde moet het verder maar uitzoeken, wat rampzalig is voor het streven om recidive te voorkomen. Wat gaat de minister eraan doen om ervoor te zorgen dat de gemeenten nu écht werk gaan maken van de opvang van ex-gedetineerden?

Dat een goede opvang van ex-gedetineerden loont, bewijzen de reclasseringsorganisaties Door, Moria, Ontmoeting en Exodus al jaren. Deze stichtingen hebben effectieve programma's met intensieve begeleiding ontwikkeld, die er daadwerkelijk toe leiden dat recidive fors vermindert. Het is treurig dat ook dit jaar de Kamer weer geld moet vragen voor deze organisaties. Het gedoe over de vraag of er al of niet sprake is van een justitiële titel, moet afgelopen zijn. Mensen die zich vrijwillig melden voor hulp, zijn gemotiveerd en verdienen een uitgestoken hand. Het maakt mij niet veel

uit of de minister nu geld vrijmaakt in zijn eigen begroting, de gemeenten dwingt de portemonnee te trekken, of werk maakt van het plan dat de heer Van der Staaij heeft voorgelegd; mijn dringende vraag aan hem op dit punt is om het te regelen en ervoor te zorgen dat dit nu eindelijk wordt opgelost.

In de nummers 38 en 41 van het Nederlands Juristenblad van vorig jaar vindt een interessante discussie plaats over de toegankelijkheid van de advocatuur voor mensen met een laag inkomen of een middeninkomen. Dit is een onderwerp dat de SP-fractie na aan het hart ligt. Het moet in ons land voor iedereen mogelijk zijn om zo nodig naar de rechter te gaan en te procederen, ongeacht zijn of haar inkomen. In de praktijk zijn er twee groepen die het moeilijk hebben om aan hun recht te komen. Dit zijn de mensen die nog net binnen het systeem van gefinancierde rechtshulp vallen, maar die vervolgens geconfronteerd worden met eigen bijdragen en griffierechten van vele honderden euro's, en de mensen die net buiten de grenzen van het systeem vallen, maar die niet genoeg verdienen om geheel op eigen kracht een advocaat te betalen. Het gevolg hiervan is dat sommige mensen in Nederland effectief gehinderd worden in hun recht op toegang tot de rechter. Dit is in strijd met de Grondwet en het baart de SP-fractie grote zorgen. Onderkent de minister van Justitie dit probleem? Wat vindt hij van de in het Nederlands Juristenblad geopperde suggesties om dit probleem het hoofd te bieden, met name van de suggestie van de Vereniging Sociale Advocatuur Nederland om te voorzien in een aanvullende subsidiëring voor rechtzoekenden die net buiten de grenzen van de gefinancierde rechtshulp vallen?

Wat vindt de minister van Justitie van het bericht dat een groot sociaal advocatenkantoor in Dordrecht vorige week failliet is verklaard en dat meer kantoren in de gevarenzone zitten, terwijl de vraag naar sociale rechtshulp juist toeneemt? Ziet hij een verband tussen het faillissement van dit kantoor en de hoogte van de vergoedingen voor de toevoeging die de Raad voor Rechtsbijstand nog steeds verstrekt? Is de minister van plan maatregelen te nemen om de sociale advocatuur in Nederland te beschermen en te versterken, bijvoorbeeld door verhoging van het uurtarief? Inmiddels heeft de minister de Kamer laten weten dat hij de Stichting Rechtsbijstand Asiel Nederland wil opheffen. De SP-fractie vindt dit een onverstandige beslissing. Wij delen de mening van de stichting dat inkrimping en centralisatie gelet op de lagere asielinstroom van de afgelopen jaren onvermijdelijk is, maar opheffing vinden wij onverantwoord. De SP-fractie kan zich niet vinden in de mening van de raden voor rechtsbijstand dat de advocatuur de rechtshulp aan asielzoekers weer zelf aan moet kunnen. Wij hebben in de afgelopen jaren schokkend veel asielzaken onder ogen gehad waarin regelrecht is geblunderd door de advocaat. De raden voor rechtsbijstand en de Nederlandse Orde van Advocaten kondigen nu een reeks maatregelen aan om de kwaliteitsverbetering te garanderen. Deze maatregelen zijn echter tamelijk vaag en ze bieden geen concreet uitzicht op verbetering. De minister noemt de asielrechtsbijstand nota bene zelf een kennisintensieve sector. Hoe moet deze kennis vastgehouden worden? Dit kan het beste gedaan worden door het besluit om de Stichting Rechtsbijstand Asiel Nederland op te heffen te heroverwegen. De voordelen van handhaving van de stichting voor de overheid, zoals het niet stagneren van de afhandeling van asielzaken bij een plotselinge toename van het aantal aanvragen, zijn evident. Ook zijn de kosten betrekkelijk gering en is de kwaliteit gewaarborgd.

In de afgelopen jaren heeft de fractie van de SP met enige regelmaat haar zorgen geuit over het uitleveren van Nederlandse verdachten aan de Verenigde Staten. Maar al te vaak bestaat het enige bewijs van schuld van zo'n verdachte uit het feit dat een Amerikaanse verdachte in het kader van plea bargaining diens naam heeft genoemd. Deze Nederlander zal vervolgens, onschuldig of niet, in de Verenigde Staten ook weer gebruik moeten maken van plea bargaining. Anders zijn de risico's van onder andere draconische straffen te groot. In Nederland wordt het bewijs niet kritisch getoetst door de rechter, maar in Amerika ook niet. Daar komt het bewijs immers juist vanwege het systeem van plea bargaining niet voor de rechter, zodat een verdachte zal proberen om er goed van af te komen door in enigerlei vorm schuld te bekennen. Hoe denkt de minister hierover? En hoe zit het met de terugkeergarantie voor Nederlanders, zodra zij eenmaal in Amerika veroordeeld zijn? Kan de minister aangeven hoe lang het gemiddeld duurt voordat zo'n veroordeelde terug in Nederland is?

Ook ik heb vragen over de in Zambia gedetineerde Nederlander, maar ik sluit mij gemakshalve aan bij de vragen die de heer Wolfsen al op dit punt gesteld heeft. Concreet gaat het eigenlijk om de vraag wat de status van de verdragseis is; de advocaat van de betrokkene heeft deze vraag uitvoerig aan de orde gesteld. Wat vindt de minister van de mogelijkheid om Nederlandse gedetineerden op basis van ad-hocafspraken of bilaterale verdragen te repatriëren?

Naar aanleiding van de manifestatie van gezinsvoogden op 21 december heeft, zo heb ik begrepen, de kersverse minister voor Jeugdbescherming overleg gevoerd met afgevaardigden van de zogenaamde MOgroep, mensen van de provincie en de belangenorganisatie van medewerkers in de Jeugdzorg, de BMJ. Die organisatie heeft voorstellen gedaan voor maatregelen die op korte termijn zouden moeten leiden tot verbetering van de omstandigheden waaronder de gezinsvoogden hun werk moeten doen. Dat dit ook nodig is, is inmiddels helaas wel duidelijk. Graag verneem ik het standpunt van de minister over die concrete maatregelen, te weten de volgende vier.

1. Regel de financiering van de Bureaus Jeugdzorg en de landelijke gezinsvoogdij-instellingen zo dat Jeugdzorg geld krijgt voor het werkelijke aantal cliënten waarmee men te maken heeft.

2. Delegeer een aantal van de administratieve en financiële taken van de gezinsvoogd, bijvoorbeeld werkzaamheden rondom persoonsgebonden budgetten en schuldsanering, naar administratieve medewerkers en stel daarvoor een apart budget vast.

3. Maak de indicatiestelling eenvoudiger. De organisatie BMJ stelt voor om op korte termijn te gaan werken met een veel simpeler indicatiestelling.

4. Zorg voor een crisisbudget dat de gezinsvoogden in staat stelt om in noodsituaties meteen handelend en adequaat op te treden.

Voorzitter, voor het eerst sinds jaren hoeven wij bij de begroting niet meer te praten over een generaal pardon. Wat volgens minister Verdonk niet kon en mocht, gaat nu toch gebeuren. Het generaal pardon komt eraan. Met het nieuwe kabinet in het vooruitzicht, is het goed om nog

even alle trieste onderwerpen uit de afgelopen jaren te memoreren: asielgerelateerde informatie in handen van Congolese en Syrische overheden, het op straat gooien van mensen als normaal onderdeel van het terugkeerbeleid, kleine kinderen maandenlang in de cel, willekeurige behandeling van de 14.1-brief.

Inmiddels stel ik vast dat de rechter het beleid van de vroegere minister kraakt en inderdaad in feite onderschrijft wat mijn fractie en de toenmalige oppositie heeft bepleit. In een aantal gerechtelijke uitspraken is uitgemaakt dat de bajesboten geen omgeving zijn waar je mensen langer dan zes maanden mag vasthouden. Wat is de reactie van de minister op de uitspraak van de voorzieningenrechter?

De heer **Van Haersma Buma** (CDA): Ik heb eigenlijk een vraag over het betoog van de heer De Wit voordat hij over het asielbeleid begon. Het is eigenlijk een overkoepelende vraag over alles wat hij hiervoor heeft gezegd. Wat hij vroeg is voor 90% iets wat ik en volgens mij de hele Kamer graag wil. Hij vraagt om meer geld voor het OM voor aanpak van de witteboordencriminaliteit. De heer De Wit vraagt om meer geld voor de rechters om hun zaken beter te laten doen. De heer De Wit vraagt om meer geld om ''detentie op maat'' terug te draaien. De heer De Wit vraagt om meer geld om de medewerkers maatschappelijke dienstverlening beter hun werk te kunnen laten doen. Hij vraagt om meer geld om de rechtsbijstandsubsidies omhoog te kunnen laten gaan. Hij vraagt om meer geld voor de gezinsvoogden. Het zijn allemaal zaken waarvan ik denk dat de hele Kamer ervoor is. Stel dat de minister dit niet doet, wat zal de heer De Wit dan concreet voorstellen, zodat de Kamer kan beoordelen of deze voorstellen inderdaad door de Kamer kunnen worden overgenomen en uitgevoerd? Kortom: hoe gaat hij dit van andere posten halen en welk voorstel doet hij aan de Kamer?

De heer **De Wit** (SP): Dit is een goede samenvatting van mijn betoog tot nu toe door de heer Van Haersma Buma. Inderdaad gaat het steeds om geld. Het probleem bij de begroting voor Justitie is, zoals hij ook weet, dat er nauwelijks geld te vinden is. Dat is het jaarlijks terugkerende probleem. Iedereen had tot voor kort de afgelopen jaren steeds dezelfde dekking, die niet lukte en steeds werd ontraden door de minister van Justitie. Maar als wij elkaar op enig moment kunnen vinden, omdat hij deze posten ook onderschrijft, in de vorm van een amendement of van een dringende motie aan de minister om ervoor te zorgen dat het kan gebeuren, graag! Ik zie echter op dit moment bij deze begroting niet veel kans – anders had ik wel amendementen ingediend – om zelf de dekking aan te geven binnen de begroting. Ik vraag de minister dringend om op deze punten te komen met een visie. Wat vindt hij ervan? Ziet hij mogelijkheden om extra geld ter beschikking te stellen? Is dat niet zo, dan kom ik in elk geval met een motie om op dit punt een uitspraak van de Kamer te vragen zodat de minister weet waaraan hij dient te werken. Zou de heer Van Haersma Buma een amendement willen steunen en elders geld willen vinden, graag! Ik heb het echter niet kunnen vinden.

De heer **Van Haersma Buma** (CDA): Van een fractie met negen leden zou ik dit misschien nog kunnen accepteren, maar van een fractie met vijfentwintig leden niet meer. Er komt zo langzamerhand een moment dat ook de SP-fractie met alternatieven zal moeten komen. Ik wil van deze fractie, die gegroeid is van negen naar vijfentwintig, een voorstel waarin staat wat zij wil ten aanzien van justitie en waar het geld vandaan moet komen. Dan kan de Kamer daarop reageren. Maar ik wil geen goedkope praatjes meer horen.

De heer **De Wit** (SP): Dit klinkt eerder als een bedreiging dan als een vraag. Of een fractie nu uit negen of vijfentwintig leden bestaat, dat maakt voor mij niet uit. Voor mij gaat het om de vraag wat het kabinet doet aan de punten die ik naar voren heb gebracht. Ik heb gevraagd of de minister onderschrijft dat er bijvoorbeeld op het terrein van fraude ongelofelijk weinig gebeurd is. In feite wordt er in de begroting slechts aangekondigd dat men vindt dat er iets gedaan moet worden. Er is op dit moment geen beleid. Dat geldt ook voor de andere punten die ik genoemd heb. Nu is het aan de minister om zijn mening te geven. Mocht de heer Van Haersma Buma namens een grote fractie als het CDA een dergelijke actie van mijn kant willen ondersteunen, waarbij hij zich bereid verklaart om daarvoor dekking te zoeken, dan houd ik mij aanbevolen en dan zal ik hem daaraan houden.

Voorzitter. Ik had het over de rechterlijke uitspraken op het terrein van asiel, onder andere de uitspraak over de bajesboot. Vervolgens noem ik de uitspraak van de Raad van State over de schrijnendheid, waarin van de minister wordt geëist om een overzicht te verstrekken van de criteria die zij hanteert bij het beoordelen van de 14.1-brieven. Een ingrijpende uitspraak die verstrekkende gevolgen heeft, met name voor mensen die een 14.1-brief geschreven hebben. Wat gaat er gebeuren?

Ten slotte noem ik in dit verband de vernietigende uitspraak van het Europese Hof inzake de Somalische asielzoeker Salah Sheekh, waarin achtereenvolgens de veel te strenge interpretatie van artikel 3 van het Europese Verdrag door Nederland, het beleid rond de ambtsberichten en de vrijwel futiele kans om op succesvolle wijze een beroep te doen op de Raad van State aan de kaak worden gesteld. Een zeer vergaande uitspraak, omdat de asielzoeker zelfs in staat werd gesteld de Raad van State te passeren en rechtstreeks een beroep te doen op het Europese Hof. Mag ik het oordeel van de minister over deze zeer vergaande uitspraak en over de consequenties die deze uitspraak heeft voor de dagelijkse praktijk?

Mijn fractie heeft gezegd dat zij zich kan voorstellen dat er een restrictief beleid wordt gevoerd op het terrein van asiel, maar dat dit wel zorgvuldig moet zijn en dat het met waarborgen omkleed moet worden uitgevoerd, met oog voor de humaniteit en de rechten die ieder mens, ook een asielzoeker, bezit. Dat wil ik de minister graag aan het slot van mijn bijdrage voorhouden.

□

De heer **Teeven** (VVD): Voorzitter. De VVD-fractie gaat het kabinet niet vragen om meer geld voor bepaalde zaken, want het is moeilijk om dekking te vinden. De VVD-fractie zal het kabinet wel vragen, bepaalde zaken uit te voeren en wat prioriteiten te verschuiven waar dat mogelijk is zonder dat het extra geld kost. Van 2003 tot 2006 is met het veiligheidsprogramma veel energie gestoken in het verbeteren van de sociale veiligheid,

ondermeer door de aanpak van veelplegers en risicojeugd. Dat beleid heeft vruchten afgeworpen. Vermogensdelicten en geweldscriminaliteit zijn met 10% gedaald. Het aandeel van de burgers dat zich onveilig voelt, daalde van een derde naar een vierde. Daarmee is door dit kabinet een trendbreuk ingezet. De VVD-fractie ziet graag dat dit beleid wordt voortgezet en dat men blijft investeren in veiligheid. Zij ziet met enige aarzeling uit naar de tekst van het toekomstige regeerakkoord en hoopt dat ook het toekomstige kabinet blijvend zal investeren in veiligheid in de openbare ruimte.

De VVD is er de afgelopen jaren niet voor teruggedeinsd, onorthodoxe maatregelen te steunen. Ik noem het cameratoezicht, meer gedetineerden op één cel, de uitgebreide DNA-databank, tbs met beveiligers. Al die taboes zijn in de afgelopen jaren doorbroken. Wat dat betreft is justitie op de goede weg. Wat opvalt is echter dat deze Kamer telkens de druk moest opvoeren op de minister om wensen uitgevoerd te krijgen. Op dit punt is de komst van deze minister van Justitie verfrissend. Hij heeft een aantal antwoorden zeer snel gegeven, terwijl wij jaren hebben moeten wachten op een aantal antwoorden van zijn voorganger. De start van de minister die met de portefeuille van reclassering en voogdij is belast, is ook buitengewoon verfrissend. Zij stelt direct financiële ruimte beschikbaar voor het oplossen van knellende problemen bij de gezinsvoogdij. De leiding van Reclassering Nederland lijkt de problemen binnen haar organisatie thans ten volle te beseffen en zij neemt maatregelen als het serieus fout gaat.

De effectieve bestrijding van de winkelcriminaliteit ligt mijn fractie zeer na aan het hart. Tijdens de algemene beschouwingen heeft mijn fractie een motie ingediend over het actieplan winkelcriminaliteit. De minister heeft daarop gereageerd in zijn brief van 21 november 2006. Deze brief is ver beneden de maat, want de minister stuurt ons en de winkelbranche een beetje met een kluitje in het riet. In de motie, die wegens toezeggingen van de regering is aangehouden, werd nadrukkelijk gevraagd om de aanpak van winkelcriminaliteit effectief ter hand te nemen met een integraal actieplan, niet alleen door ondernemers, maar ook door beveiligers, politie en openbaar ministerie. Dat actieplan dient meer te omvatten dan de magere toezegging van de minister over de eventuele haalbaarheid van de landelijke databank veelplegers, die zal worden onderzocht voor mei 2007, en de mogelijke verruiming van de beleidslijn inzake burgersurveillance.

De VVD wil dat wordt doorgepakt op dit punt en zij zal daartoe een oproep doen. Wanneer zal die landelijke databank veelplegers uiteindelijk gerealiseerd zijn? Eventuele blokkades in de privacywetgeving moeten zo spoedig mogelijk worden opgeheven. Er moet een soepeler beleidslijn voor burgersurveillance komen. Ondernemers moeten zelf kunnen uitmaken of zij geüniformeerd surveilleren of dat zij een burger laten surveilleren. Wij moeten af van dat opgeheven vingertje van vadertje staat. Ook moet er meer ruimte voor winkeliers komen om zich te verweren tegen winkeldieven. Ik kom later te spreken over het initiatiefwetsvoorstel noodweer. Ik weet dat het kabinet daar niet alles aan kan doen. Het moet voor winkeliers in grootstedelijke gebieden echter mogelijk zijn om te komen tot de installatie van ramkraakpalen. Het kan toch niet zo moeilijk zijn om de gemeenten daarvan te overtuigen, ook al staat het niet zo mooi.

De heer **Pechtold** (D66): Komt u nog terug op de winkeliers en die dreiging? Ik las vanochtend in een van de kranten dat u zoekt naar mogelijkheden om winkeliers meer ruimte te geven.

De heer **Teeven** (VVD): Daar ga ik meteen op in.

In tegenstelling tot de minister willen wij dat er een differentiatie komt in het systeem van zelfverdediging. Er moet meer bescherming zijn voor personen die zich in eigen huis of winkel bevinden en zich bedreigd weten. Het gaat daarbij om de term bedreigd. De samenleving is harder geworden en wij accepteren het niet dat mensen die zich in hun eigen omgeving verdedigen tegen criminelen vervolgens in het beklaagdenbankje terechtkomen en moeten bewijzen dat zij uit noodweer hebben gehandeld. Recht hoeft wat ons betreft niet langer voor onrecht te wijken. Iemand die met verkeerde bedoelingen een huis of winkel binnendringt, kan niet dezelfde rechtspositie hebben als de persoon die de huisvrede bewaakt. Nu de minister hier blijkens de brief van 21 november niet aan tegemoet zal komen, kondig ik aan dat mijn fractie dit jaar met een initiatiefwetsvoorstel zal komen tot wijziging van artikel 41 van het Wetboek van Strafrecht, dat een verruiming van de noodweerbevoegdheid tot gevolg heeft. Ook de directe dreiging van een wederrechtelijke aanranding moet voldoende zijn om het gebruik van noodweer te rechtvaardigen. Een ander gevolg moet zijn de omkering van de bewijslast. Het moet geaccepteerd worden dat je niet meer lijdzaam en machteloos toekijkt wanneer iemand jouw huis of winkel binnendringt.

De heer **Pechtold** (D66): Dit klinkt heel prettig. Ik kan mij daar van alles bij voorstellen. Lijdt dit echter niet tot excessen? Bent u niet bang dat mensen het recht in eigen hand nemen? Kunt u een voorbeeld geven van de situatie waarin dit zich voordoet? Ik heb het idee dat een en ander nu al goed geregeld is en de minister steunt dat.

De heer **Teeven** (VVD): Er moet sprake zijn van een mogelijkheid van noodweer bij directe dreiging en die mogelijkheid is er op dit moment niet. Om die reden willen wij dat er meer mogelijkheden voor komen. Wij zullen dat uitwerken in het initiatiefwetsvoorstel.

De heer **Pechtold** (D66): Spreekt de Hoge Raad niet nu reeds uit dat de dreiging van een aanval al voldoende is? Je hoeft bij wijze van spreken niet gestoken, geslagen of wat dan ook te zijn. Het is dus al goed geregeld. Lopen wij niet het risico zo ver te gaan dat iemand al optreedt als hij maar vreest dat er wat gebeurt? Hoe wilt u voorkomen dat winkeliers al op het moment dat er iets mis dreigt te gaan iets gaan doen?

Ik heb het voorbeeld genoemd van de Albert Heijnmedewerkers die iemand volledig in elkaar hebben geramd voor het stelen van een blikje bier. Ik wil graag een voorbeeld van een geval dat volgens u niet goed is geregeld en dat u met een aanscherping wel goed wilt regelen.

De heer **Teeven** (VVD): Ik geef het voorbeeld van de winkelier bij wie mensen binnenkwamen met een getrokken pistool dat hij met een knuppel uit hun handen sloeg, waarna hij hun met die knuppel een tik op het hoofd gaf en vervolgens werd vervolgd. Die Albert

Teeven

Heijnzaak kennen wij allemaal in Nederland. Die is niet nieuw. Het gaat erom dat wij duidelijkheid geven. Het moet duidelijk zijn dat indien iemand zichzelf verdedigt niet ogenblikkelijk wordt overgegaan tot vervolging, maar dat wordt uitgegaan van de goede trouw van betrokkene. Dat is de strekking van wat wij graag willen zien.

Mevrouw **Azough** (GroenLinks): Moet in individuele cases de rechter niet de ruimte hebben om individueel maatwerk te leveren? Vanzelfsprekend moeten wij als Kamer het initiatiefwetsvoorstel nog beoordelen, maar perkt u de ruimte die de rechter zou moeten hebben daarmee niet in?

De heer **Teeven** (VVD): Natuurlijk moet de rechter altijd ruimte hebben om de situatie in elke casus afzonderlijk te bekijken, maar wij willen dat, wat nu niet het geval is, de rechter uitgaat van goede trouw en niet van kwade trouw, tenzij daarvan sprake is. Wij willen dus een omkering van de bewijslast. Het initiatiefwetsvoorstel dat collega Weekers voornemens is hier in de Kamer te verdedigen, zal dit jaar door de VVD-fractie in procedure worden gebracht.

De heren Wolfsen en de heer Van Haersma Buma hebben al iets gezegd over slachtoffers. Daarover is de afgelopen jaren veel in de Kamer gesproken. Er is ook veel verbeterd op dat terrein, maar ik vraag de minister zich erover uit te laten of het mogelijk is dat het Centraal Justitieel Incassobureau wordt belast met de inning van toegekende schadevergoedingen. Het is buitengewoon lastig dat een man van 75 wiens tuinhuisje in brand is gestoken en die daarom een schadevergoeding van € 1000 krijgt in een keurig vonnis in naam van de Koningin, uiteindelijk niet in staat is dat bedrag te innen, omdat deurwaarders zeggen dat dat te duur is. Het is toch lastig dat in zo'n geval geen afdoende hulp wordt geboden. Is het CJIB dat zo mooi en doeltreffend werkt niet in staat om maatwerk te leveren en niet alleen verkeersboetes te innen?

Er is al wat gezegd over het Plan versterking opsporing en vervolging en over het evaluatieonderzoek Schiedammer parkmoord. Onze fractie is bijzonder tevreden dat voortvarend is begonnen met het introduceren en implementeren van tegenspraak en review bij politie en Openbaar Ministerie. Tegelijkertijd krijgt de vastlegging van de politieverhoren meer aandacht. Het is zeer zeker aangewezen om in gecompliceerde strafzaken en zeker in zedenzaken door te gaan met het opnemen van politieverhoren. In onze fractie bestaat evenwel op dit moment wat onrust over de mogelijkheid van feitelijke of financiële belemmeringen voor het verder uitbreiden van het opnemen van politieverhoren. Is er een grote kostenpost mee gemoeid als dat op grote schaal gebeurt? Kan de minister iets zeggen over de effectiviteit voor de opsporing? Ik denk dat wij niet moeten willen dat straks ook verhoren worden opgenomen van mensen die bijvoorbeeld ervan worden verdacht dat zij iemand op straat hebben beroofd van zijn gsm. Het wordt anders heel erg moeilijk om bekentenissen te verkrijgen die als bewijsmiddel kunnen worden gebruikt. Wat vindt de minister hiervan?

De afgelopen weken hebben het hoofd van de Nationale Recherche en de korpschef van het KLPD proefballonnetje opgelaten over een materie waarvan je zou denken dat wij na het onderzoek van Van Traa in de jaren 1995,1996 wel wisten waaraan wij toe waren. Zowel de minister als ik hebben in die jaren gefunctioneerd, dus ook hij zal weten waarover ik het nu heb. Zou hij zich in zijn beantwoording willen uitlaten over het gebruik van verboden opsporings- en vervolgingsmethoden? Natuurlijk zijn korpschefs in nieuwjaarstoespraken vrij om met ideeën te komen, dat is zelfs heel goed, want daar gaan wij allemaal over nadenken en hier ons standpunt over bepalen, maar de schrik sloeg in ieder geval onze fractie om het hart toen ineens het verhaal kwam dat misschien drugs waren doorgelaten. Of dat nu wel of niet in die zaak is gebeurd, hoef ik niet te weten – daar zouden wij hier niet over moeten willen praten – maar ik zou wel graag het standpunt van de minister horen over het doorlaten van verdovende middelen. Is dat nu absoluut verboden, zoals in artikel 126ff Sv staat? Als hij dat ondersteunt, hebben politiechefs ook geen mogelijkheden om wat probeerseltjes in de praktijk te brengen. Ik denk dat wij daar als Kamer ook buitengewoon duidelijk over moeten zijn: daar moet geen misverstand over kunnen bestaan!

Voorzitter. Een onderwerp dat niet alleen onze fractie na aan het hart ligt, maar ook andere fracties in deze Kamer, ook ter linkerzijde, is de opsporing en vervolging van oorlogsmisdrijven en misdrijven tegen de menselijkheid. De afgelopen jaren is veelvuldig met de minister overlegd over de inspanningen op dat punt. Die zijn vergroot, hetgeen ook heeft geleid tot opsporing en vervolging van oorlogsmisdadigers en mensen die zich bezighielden met misdaden tegen de menselijkheid. De VVD is er groot voorstander van dat Nederland een groot gidsland blijft als het gaat om de mensenrechten, niet dat wij er alleen maar in deze Kamer over spreken, maar echt laten zien dat wij er wat aan doen, niet alleen als het gaat om vreemdelingen die hier verblijven en zich daarmee bezighouden of hebben beziggehouden, maar ook als het gaat om Nederlanders die zich daar in het buitenland schuldig aan maken. Zeker omdat er nu een generaal pardon aan lijkt te komen, is het heel belangrijk dat wij mensen die hier verblijven maar worden verdacht van oorlogsmisdrijven heel goed in de gaten houden. Men zou kunnen zeggen dat het allemaal zo mooi is gegaan, maar dat is niet zo, want de inspanningen binnen het KLPD en het OM zijn op dit moment wat aan het verslappen. Is de minister bereid ervoor te zorgen dat de inspanningen weer worden geïntensiveerd, dat er blijvend prioriteit wordt gegeven aan het onderwerp en geen menskracht bij politie en OM naar wat andere vage prioriteiten gaat, zoals informatievoorziening? Wij zien graag dat voldoende menskracht gaat naar de opsporing van strafbare feiten.

Over tbs is in deze Kamer al veel gesproken. Verwijzend naar het boeiende overleg dat wij op 20 december met de minister hebben gehad, vraag ik hem hoe het niet staat met die enkelband met gps-baken. Is de ontwikkeling daarvan al wat verder? De korpschef van het KLPD zei dat het wel kon worden geïmplementeerd, maar ik heb daar nog zo mijn twijfels over. Misschien kan bij dan ook wat zeggen over het zogenaamde stroomslot, want ook daar zitten wij dringend op te wachten.

Ten slotte heb ik voor de minister voor Integratie, Jeugdbescherming, Preventie en Reclassering nog twee vragen. Hoe staat het met de uitvoering van de motie-Van Miltenburg, ingediend tijdens het sharia-debat op 14 september jongstleden? Er zou grondige analyse komen van de vraag of de democratische rechtsorde wel

voldoende is beschermd tegen groeperingen die die omver zouden willen werpen. Hoe staat het met die toegezegde studie?

Ook zou ik de minister willen vragen hoe het staat met haar plannen rondom het afschaffen van de Commissie Gelijke Behandeling. Zij heeft daar wat over gezegd tijdens de verkiezingscampagne, maar ook in deze Kamer. Heeft zij daar nog ideeën over en, zo ja, is zij dan in ieder geval voornemens om die mee te geven aan haar opvolger in het nieuwe kabinet? Iedere keer opnieuw worden ook wij verrast met wat bijzondere uitspraken van deze commissie.

De heer **Pechtold** (D66): Ik ben wel benieuwd of de VVD-fractie de opvattingen van de voormalig minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie steunt.

De heer **Teeven** (VVD): De VVD-fractie heeft zich in ieder geval verbaasd over de uitspraken van die Commissie Gelijke Behandeling. De voormalige minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie heeft zich daar ook over verbaasd en zich daar ook over uitgelaten. Wij zouden wel eens willen bezien of deze commissie in haar huidige vorm en samenstelling wel zou moeten voortbestaan. Het is mij bekend dat de fractie van D66 daar totaal anders over denkt, maar kijkend naar de lijn van uitspraken van een bepaalde commissie kun je je afvragen of dat wel de weg is die wij in Nederland zouden moeten volgen. Ik hoor de heer Pechtold al zeggen dat als een uitspraak van een rechter de VVD onwelgevallig is, zij toch niet wil betogen dat de rechter dan maar moet worden afgeschaft, maar dat betogen wij natuurlijk niet. Er zit in de uitspraken van die commissie toch wel een lijn. Commissies en instanties die rechtspreken, moeten volgens mij toch wel middenin de maatschappij blijven staan. Daarover heeft de voormalige minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie zich ook uitgelaten.

De heer **Pechtold** (D66): Ik ben benieuwd of de VVD-fractie de voormalig minister van Vreemdelingenzaken, maar nu nog van integratie, hierin steunt.

De heer **Teeven** (VVD): Mijn fractie heeft zich verbaasd over de uitspraken van de commissie Gelijke Behandeling. De voormalige minister van Vreemdelingenzaken en Integratie heeft zich daar ook over verbaasd en heeft zich daar ook over uitgelaten. Wij vragen ons af of deze commissie in de huidige vorm en samenstelling moet blijven voortbestaan. Het is mij bekend dat de fractie van D66 hier heel anders over denkt. Je kunt je, kijkend naar de lijn in de uitspraken van een bepaalde commissie, de vraag stellen of dit de weg is die wij in Nederland moeten volgen. De heer Pechtold zal dan vragen of de VVD van mening is dat je de rechter moet afschaffen als zijn uitspraken je onwelgevallig zijn. Dit betogen wij natuurlijk niet, maar de uitspraken van de commissie volgen wel een bepaalde lijn. Ik ben van mening dat commissies en instanties die recht spreken midden in de maatschappij moeten staan. Daar heeft de voormalig minister zich over uitgelaten.

De heer **Pechtold** (D66): Dit is een interessante uitspraak van de heer Teeven. Hij spreekt over de huidige vorm en samenstelling van de commissie. Over de vorm zou ik best willen praten. Wij weten dat de commissie vele honderden adviezen heeft uitgebracht en dat de minister er over een of twee is gevallen. Wat is er mis met de samenstelling van de commissie Gelijke Behandeling?

De heer **Teeven** (VVD): Het gaat niet aan om nu in te gaan op individuen die lid zijn van de commissie, maar het is in ons land altijd een goed gebruik dat bij de samenstelling van commissies wordt gekozen voor een zo breed mogelijke vertegenwoordiging. Ik vraag nu aandacht voor het feit dat wij ervoor moeten zorgen dat er voor alle colleges, of dit nu rechtsprekende instanties zijn of commissies die recht spreken, steun en draagvlak is. Dit was de essentie van mijn opmerking.

De heer **Pechtold** (D66): Ik vind dit een onhandig antwoord. De heer Teeven zegt nogal wat. Hij wil niet praten over personen, maar intussen spreekt hij wel over de samenstelling. Hij heeft hier toch over kunnen nadenken. Is er iets mis met de voorzitter of met een van de leden van de commissie? Ik wil graag dat hij hier wat dieper op ingaat anders blijft het hangen. Die mensen luisteren nu mee. Zij vonden het al zo raar dat deze minister hiermee kwam. Ik vond dat er weinig weerwerk was. De heer Teeven zegt nu dat het ook om de personele samenstelling gaat. Ik wil nu graag man en paard horen.

De heer **Teeven** (VVD): Als ik praat over samenstelling, bedoel ik dat er een breed draagvlak moet zijn. De samenstelling van commissies en rechtsprekende colleges moet zo breed mogelijk zijn. Dit heb ik willen zeggen.

□

De heer **De Roon** (PVV): Mevrouw de voorzitter. De aanpak van de criminaliteit die de Partij voor de Vrijheid voorstaat, heeft tot doel de veiligheid en de vrijheid voor goedwillende burgers te herstellen. In zo'n beleid staat niet de dader centraal, maar het slachtoffer. De inzet van mijn fractie zal dan ook gericht zijn op een forse vermindering van de criminaliteit.

De memorie van toelichting bij de begroting van het ministerie van Justitie geeft geen blijk van enig begrip van en voor hetgeen de burger zorgen baart op het terrein van rechtshandhaving en bestrijding van de criminaliteit. Het lijkt wel of die zorgen helemaal niet bekend zijn. Die zorgen zijn er echter wel degelijk en ze zijn groot ook. Het lijkt soms wel of de beleidsmakers en uitvoerders in het justitieveld niets geleerd hebben van allerlei blunders en schandalen van de afgelopen jaren. Ik geef hier drie recente voorbeelden van.

In De Telegraaf van 13 januari jongstleden stond een artikel onder de kop ''De politie laat een container coke door. Recherche te druk om in te grijpen''. Uit de reactie van een officier van justitie bleek dat dit kon gebeuren omdat de recherche op dat moment kampte met capaciteitsproblemen en het onderzoek te groot werd. Als dit waar is, riekt dit kwalijk naar een te ambtelijke houding. Terwijl de burger mag verwachten dat politie en justitie blij zullen zijn als een onderzoek naar de invoer van cocaïne groot blijkt te worden om er dan eens krachtig hun tanden in te zetten, gebeurt precies het tegengestelde. Men zet op grond van een bureaucratische redenatie het onderzoek gewoon stop.

De Roon

Het tweede voorbeeld komt uit het Brabants nieuwsblad De Stem van dezelfde datum en heeft betrekking op een artikel over het niet-acteren van de reclassering in de zaak Julien C. Voormalig procureur-generaal Steenhuis die het onderzocht, bestempelde het handelen van de reclasseringsmedewerkers als gemakzuchtig en met desinteresse. Wij wisten al dat de reclassering niet imponeert door bewezen grote effectiviteit, maar naar aanleiding van dit geblunder kopte het Brabants nieuwsblad – en terecht – ''Falen van reclassering nog erger''.

Ten slotte een derde voorbeeld, een bericht uit De Stentor van vandaag. Rechtspsycholoog Peter van Koppen vindt dat het werk van politie en openbaar ministerie steeds minder professioneel is geworden. Bij de politie worden te veel zaken overgelaten aan mensen die er niet geschikt voor zijn en de officier van justitie is volgens hem verworden van onafhankelijke professionele magistraat tot ambtenaar die eerst en vooral regels moet uitvoeren en niet meer zijn geweten volgt. Uit deze voorbeelden rijst het beeld op van een sterk verambtelijkt justitieapparaat, een beeld dat de burgers op geen enkele wijze aanspreekt, dat kan ik u verzekeren.

Politieman, reclasseringsambtenaar, rechter, officier van justitie; dat mogen geen baantjes zijn voor ongeïnteresseerde bureaucraten, dat moeten roepingen zijn. Het zijn functies die met passie, creativiteit en elan moeten kunnen worden uitgeoefend. De voorzitter van het College van procureurs-generaal liet zich eind vorig jaar uit over een dreigend tekort aan officieren van justitie en een te hoge werkdruk bij het OM. Hij sprak in dat verband over risico's bij de opsporing en vervolging en over de mogelijkheid dat het OM niet de tijd neemt die gewenst zou zijn en bij de behandeling van zaken te kort door de bocht gaat of niet diep genoeg graaft. Dergelijke geluiden bereiken mij ook vanuit de zittende magistratuur en de advocatuur. Dit beeld van een overbelast, onderbemand en bij tijden ongeïnteresseerd justitieapparaat, dat vooral met zichzelf en met regeltjes bezig is, is het beeld dat veel burgers nu hebben. Dat is een verschrikkelijk beeld. De geloofwaardigheid van de strafrechtspleging is in het geding. De burger heeft behoefte aan een justitieapparaat dat inzet en daadkracht uitstraalt, dat recidiverende daders krachtig aanpakt bij de eerste recidive en niet pas na vele recidives met werkstraffen en reclasseringsrapporten komt. Hij heeft ook behoefte aan een apparaat dat precies doet wat het zegt als het een misdadiger met een straf bedreigt en dat niet aan recidiverende criminelen telkens opnieuw een kans geeft. Eén waarschuwing, één kans moet genoeg zijn; daarna moet de bijl zonder haperen vallen. Is de minister bereid om de mogelijkheid om taakstraffen bij herhaling aan recidivisten op te leggen, te beperken? De burger heeft een zeer lage dunk van de werk- en taakstraffen. Wat de Partij voor de Vrijheid betreft, mag de minister het opleggen daarvan beperken tot first offenders.

Ik heb het initiatiefwetsvoorstel strekkende tot de invoering van minimumstraffen voor moord en doodslag van de heer Eerdmans overgenomen. Dat zal ik binnenkort in deze Kamer verdedigen. Is de minister bereid om de verplichte oplegging van minimumgevangenisstraffen bij first offenders ter zake van andere ernstige misdrijven in de wet op te nemen? Eenzelfde vraag geldt voor recidiverende daders van minder ernstige, maar veelvoorkomende en de burger overlast gevende vormen van criminaliteit, bijvoorbeeld inbraken. Het ophelderingspercentage van gekwalificeerde diefstallen, rond een half miljoen per jaar, schommelt de laatste jaren tussen 5,5 en 8,6. In de afgelopen kwarteeuw zijn deze ophelderingspercentages altijd laag gebleven. De politie is gedurende lange tijd niet in staat gebleken om hierin een wezenlijke verandering aan te brengen. Dan mag de burger toch verlangen dat de justitie bijvoorbeeld recidiverende inbrekers lange vrijheidsstraffen toebedeelt? Als ze vastzitten, kunnen ze in ieder geval niet inbreken.

Is de minister bereid om een systeem te ontwikkelen waarbij het financiële vermogen van gestrafte gedetineerden wordt uitgeput om de detentiekosten te bestrijden? Bij wijze van voorbeeld zou de Partij voor de Vrijheid willen zien dat de uitkering van een AOW'er die een vrijheidsstraf uitzit, daartoe wordt aangewend.

Is de minister bereid om de afschrikwekkende werking van straffen aanzienlijk te vergroten door daaraan een beschamend element toe te voegen? Niet de privacy van de schaamteloze crimineel, maar het recht van goedwillende burgers om vrij te zijn van criminaliteit dient centraal te staan. Uit ons verkiezingsprogramma kent u al de zogenaamde ''boevenpakken'', maar ik denk ook aan de elektronische schandpaal voor veroordeelde pedofielen en andere plegers van ernstige misdrijven.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Fritsma, die zijn maidenspeech zal houden.

□

De heer **Fritsma** (PVV): Voorzitter. Als het over immigratie gaat, wordt er meestal alleen gesproken over asielzoekers. Maar ondanks het feit dat het aantal asielaanvragen weer stijgt, bestaat de toestroom van migranten naar Nederland de laatste jaren maar voor een klein gedeelte uit asielzoekers. Het aantal asielaanvragen bedraagt slechts 10% van alle verblijfsaanvragen. De grootste groep vreemdelingen die naar Nederland komt, doet dit in het kader van gezinsvorming en gezinshereniging. Marokko en Turkije zijn sinds jaar en dag de belangrijkste landen van herkomst voor deze nog steeds voortdurende massa-immigratie. Van alle in Nederland woonachtige Turken en Marokkanen haalt een bijzonder groot gedeelte partners naar Nederland.

Er is bijzonder veel mis met het vreemdelingenbeleid en al helemaal met het beleid voor gezinsvorming en gezinshereniging. Laat ik een paar voorbeelden geven. Er is niet eens een limiet gesteld aan het aantal partners dat iemand mag laten overkomen. Dit leidt ertoe dat er mensen zijn die soms wel zeven, acht of negen partners achter elkaar hierheen halen, vaak met de kinderen erbij. Wie dit al die tijd goed heeft gevonden, heeft geen idee wat wordt bedoeld met een streng toelatingsbeleid. Ik wil de minister dan ook vragen of hij bereid is, een einde te maken aan deze open uitnodiging om eindeloos zogenaamde partners naar Nederland te halen. Zolang de door de PVV voorgestelde immigratiestop niet van kracht is, wil de PVV het in ieder geval beperken tot maximaal één uit een moslimland afkomstige partner. Bij deze categorie migranten zijn de problemen immers het grootst.

Grootschalig misbruik wordt ook in de hand gewerkt door de bijzonder korte periode van drie jaar waarna gezinsmigranten zelfstandig verblijfsrecht krijgen. In de

praktijk is te zien dat relaties of huwelijke van gezinsmigranten vaak net iets langer dan drie jaar duren, waarna beide partners vaak meteen weer nieuwe zogenaamde partners laten overkomen, ook weer vaak met kinderen. Aan deze ronduit schandalige situatie moet zo snel mogelijk een einde komen. Dat kan simpel door de periode waarna gezinsmigranten zelfstandig verblijf krijgen te verlengen naar tien jaar. Is de minister hiertoe bereid?

Het vreemdelingenbeleid is al een flater, maar de uitvoering ervan is zo mogelijk nog erger. Er wordt in tienduizenden gevallen niet aan de verblijfsvoorwaarden getoetst. Als dat al wel wordt gedaan, gebeurt dat zo slecht dat vreemdelingen deze voorwaarden gemakkelijk kunnen omzeilen. Zo is de inkomenseis een lachertje. Vreemdelingen geven zelf aan, bijvoorbeeld in het Justitie Magazine, dat deze inkomenseis erg gemakkelijk te ontduiken is. Door een valse werkgeversverklaring te halen bij een uitzendbureau of naaiatelier is dat eenvoudig geregeld. Er bestaat al een hele industrie die valse arbeidscontracten en valse salarisspecificaties produceert. Mijn vraag aan de minister is dan ook of hij ervoor kan zorgen dat de IND eindelijk eens goed aan de belangrijke toelatingsvoorwaarden gaat toetsen. Hierbij is verificatie bij de Belastingdienst om te kijken of er echt aan de inkomenseis wordt voldaan, wel het minste. Dat het niet standaard bij elke verblijfsaanvraag gebeurt, is onbegrijpelijk.

Door de beroerde werkwijze van de IND en de uitgebreide fraudemogelijkheden die daar het gevolg van zijn, verwordt de Vreemdelingenwet helaas tot niets meer dan een papieren wet. Zolang dat zo blijft, verklaart de PVV de oorlog aan deze wantoestanden bij de IND, waar de minister voor verantwoordelijk is. Kortom, de immigratie is allesbehalve onder controle, zoals bijvoorbeeld door de VVD wordt beweerd. Volgens rapportages van de IND zijn er in 2006 tot en met de maand november al meer dan 59.000 nieuwe verblijfsvergunningen afgegeven. Hierbij tel ik de asielvergunningen nog niet eens mee. Alleen al in het kader van gezinsvorming en gezinshereniging zijn tot en met november 2006 al bijna 22.000 verblijfsvergunningen afgegeven.

Het sluitstuk van een gezond vreemdelingbeleid moet een sterk terugkeerbeleid zijn. En ook dit gaat nu niet goed. Medewerkers van de Koninklijke Marechaussee krijgen bij uitzettingen veel te vaak te maken met agressie en geweld. Slaan, schoppen, spugen en bedreigingen: het is echt verschrikkelijk wat onze mensen in uniform te verduren krijgen als zij gewoon hun werk doen. Bij meer dan de helft van alle geëscorteerde uitzettingen wordt de vlucht afgebroken. Omdat uitzettingen per charter of lijnvlucht geschieden, worden veel passagiers met deze overlast en problemen geconfronteerd. Dit is ongewenst en kan eenvoudig worden tegengegaan door bij uitzettingen de Koninklijke Luchtmacht in te zetten. De luchtmacht heeft hier immers ook geschikte toestellen voor. Graag wil ik de visie van de minister horen op dit punt.

De PVV-fractie vindt daarnaast dat er ook veel meer aandacht moet komen voor de vrijwillige remigratie van vreemdelingen naar hun land van herkomst. Dit verkleint niet alleen de problemen op bijvoorbeeld het gebied van de integratie, maar heeft ook een gunstig economisch effect. In een publicatie van het ministerie van Justitie was al te lezen dat elke vreemdeling die in het kader van de Remigratiewet vrijwillig terugkeert naar het land van herkomst de schatkist over een periode van tien jaar meer dan € 33.000 oplevert. Dus zelfs met de betaling van zeer forse terugkeerpremies aan deze vreemdelingen wordt er enorm veel geld bespaard op uitgaven voor zaken als uitkeringen, huursubsidie, gezondheidszorg en onderwijs. Daarom pleit de PVV-fractie er ook voor om extra te investeren in het verder stimuleren van vrijwillige remigratie, met name naar moslimlanden. Voorwaarde voor deze extra financiële injectie is wel dat de terugkeeroptie vervalt die nu nog bestaat voor remigranten. Ook op dit punt hoor ik graag de visie van de minister.

Veel vreemdelingen houden zichzelf eindeloos in procedure met veelal kansloze en onzinnige verblijfsaanvragen. Hierdoor kunnen zij niet worden uitgezet en houden zij recht op bepaalde voorzieningen zoals huursubsidie. Bovendien is de druk op de IND en de rechtbanken door het stapelen van procedures erg groot. De Kamer heeft op 28 september een motie van de toenmalige Groep Wilders aangenomen die eindelijk een einde aan het stapelen van procedures moet maken: één aanvraag om een reguliere verblijfsvergunning is genoeg. Nu wil het geval dat de minister heeft aangegeven dat het moeilijk wordt, deze motie uit te voeren. Dit zou verband houden met de werking van de Algemene wet bestuursrecht. Dat is onacceptabel. Het oplossen van het probleem van het procedurestapelen is zo urgent dat er hoe dan ook een weg moet worden gevonden om de motie uit te voeren, desnoods met een aanpassing van de AWB. Op dit punt zou ik graag een stevige toezegging willen horen van de minister.

Omdat immigratie per definitie gepaard gaat met enorme problemen op het gebied van onder meer integratie, criminaliteit en uitkeringsafhankelijkheid, zijn harde, daadkrachtige maatregelen nodig. Er is lef voor nodig om die eindelijk te nemen en de PVV-fractie is bereid, die lef te tonen. Wij nodigen dit kabinet en natuurlijk ook het volgende missionaire kabinet graag uit om hetzelfde te doen. Gelet op de voorkeur van de meeste partijen voor een generaal pardon houden wij ons hart echter vast. De PVV-fractie staat voor een immigratiestop van ten minste vijf jaar. Op weg daar naar toe moet Nederland eerst de gatenkaas van het huidige vreemdelingenbeleid en de volledig falende IND keihard aanpakken.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik heb de eer, u als eerste te mogen feliciteren met uw eerste optreden in de Kamer. Van harte gelukgewenst. Ik wens u veel succes. Ik schors de vergadering zodat ook de collega's u kunnen feliciteren.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

□

Mevrouw **Azough** (GroenLinks): Voorzitter. Dit is de laatste behandeling van de begroting van het ministerie van Justitie en dus is het de hoogste tijd om terug te blikken, ook al gebeurt het – met alle respect – met ministers van een demissionair kabinet, van een minderheidskabinet die op de winkel passen. In de afgelopen kabinetsperiode genoot de terrorismedreiging en -bestrijding een hoge prioriteit. In een enorm tempo zijn met een omvangrijk wetgevingsprogramma aanzienlijke veranderingen in de strafrechtspleging

doorgevoerd. De fractie van GroenLinks heeft zich tegen veel van deze veranderingen gekeerd, met goede argumenten. Telkens weer ontbrak het aan heldere analyses van de vragen of de voorgestelde maatregelen echt nodig waren en hoe ingrepen zich tot de bescherming van onverdachte burgers verhielden. Waarden als vrijheid, individueel welzijn en privacybescherming van onverdachte burgers als essentiële belangen van een democratische rechtsstaat zijn daardoor onder druk komen te staan. De effectiviteit van beleid is daarbij niet toegenomen, getuige de identificatieplicht, die bij mijn fractie vooral de indruk wekt van inkomstenbron voor de Staat. Op andere terreinen was er juist sprake van gebrek en gelatenheid. Ik noem er in dit kader met name drie: de rechterlijke macht, jeugd- en asielrecht.

Een prangend punt vormt de rechterlijke macht. Al vaker is de noodklok over de verhouding tussen middelen en taak geluid. Bovendien is er zorg over productiedwang, bureaucratie en dreigend kwaliteitsverlies, zo blijkt uit het rapport van de commissie-Deetman. Voldoende middelen zijn dus essentieel, zeker om het plan van aanpak in het belang van een goede strafrechtspraak naar behoren uit te voeren. Uit de brief van de Raad voor de rechtspraak van 21 december jongstleden blijkt dat slechts een deel van dit plan kan worden uitgevoerd. Het zou onaanvaardbaar zijn als het werk van strafrechters door louter geldgebrek gedwongen aan kwaliteit inboette. Ik hoor hierop graag de reactie van de minister. Rechters moeten eer van hun werk hebben. Daarbij hoort dat een straf die wordt opgelegd, wordt gehandhaafd, maar ook dat er daarna voldoende aandacht en zorg is van de reclassering. Dit is in ons aller belang. Daarom steunt mijn fractie het amendement van de heer Van der Staaij over de Stichting Exodus, al zou dit eeuwige ritueel nu eens een structurele oplossing moeten krijgen.

De huidige formatieonderhandeling is tot nu toe een black box. Het is even afwachten of er een door GroenLinks al jarenlang bepleite minister voor Jeugdzaken komt. Deze minister zou moeten inspannen voor een verlaging van de caseload bij de Bureaus Jeugdzorg, een echte samenwerking tussen alle organisaties die met probleemjongeren te maken hebben, het wegwerken van de wachtlijsten bij de AMK's en een verzekerd goede behandeling van zowel civiel- als strafrechtelijk geplaatste jongeren. Minister Verdonk kan daar zeker al een goede aanzet toe geven, want het probleem en de tekorten zijn groot. Een bijzondere groep vormen de allochtone jongeren. Allochtone ouders en jongeren vinden nog steeds slecht de weg naar de Bureaus Jeugdzorg, terwijl zij oververtegenwoordigd zijn in de jeugdbescherming. Ook in dit geval faalt de vroegtijdige hulpverlening, terwijl dankzij een snelle aanpak vanuit jeugdhulpverlening kan worden voorkomen dat allochtone jongeren afglijden. Al vaker heb ik samen met de VVD-fractie voor onderzoek gepleit naar de manier waarop Jeugdzorg allochtone jongeren beter kan bereiken, maar tevergeefs. Minister Verdonk zal hier doortastend op reageren, naar ik hoop.

Het Europees Hof uitte vorige week scherpe kritiek op de manier waarop de asielzaak van een Somalische vluchteling in Nederland is behandeld. Het uitte voorts beschamende kritiek op het asielbeleid en de Vreemdelingenwet. Die kritiek verwoordt GroenLinks al jaren. Ten eerste stelt het Hof dat de huidige norm te streng is, omdat een asielzoeker zelf moet aantonen dat het gevaar dat hij zou lopen, een individueel gevaar is. Ten tweede bekritiseert het Hof het gebrek aan inhoudelijke toetsing door de Raad van State bewust te passeren, omdat – ik citeer het Hof – ''de asielzoeker daar praktisch geen schijn van kans op succes'' zou hebben. Ten derde wijst het Hof de manier terecht waarop de Nederlandse overheid ambtsberichten in de asielprocedure gebruikt. De overheid mag niet langer informatie van andere betrouwbare instanties als Human Rights Watch of Amnesty International moedwillig terzijde schuiven, zoals nu te vaak gebeurt. Deze vernietigende uitspraak kan en mag niet worden genegeerd. Ik krijg hierop graag een reactie van de minister, ook omdat ik het indienen van een motie over ambtsberichten overweeg. Juist hierdoor wordt duidelijk hoe belangrijk rechtsbijstand is. Het wordt voor burgers steeds moeilijker, hun recht te halen. Dit geldt niet alleen voor asielzoekers, maar voor alle burgers. Dit geldt echter met name voor asielzoekers als het gaat om de Stichting Rechtsbijstand Asiel. Die wordt, bijvoorbeeld onder het mom van kwaliteitsverbetering, ijskoud gesaneerd. Veel asielzoekers zijn voortaan aangewezen op private rechtsbijstand, met alle gevolgen van dien. Graag krijg ik hierop een reactie van de minister.

Volgens het NIBUD krijgen asielzoekersgezinnen onvoldoende geld om voldoende en gezonde voeding te kunnen kopen, gemiddeld € 0,66 per dag voor een kind. Dat is onaanvaardbaar, juist ook omdat er vaak kinderen in het spel zijn. Daarom moet het leefgeld omhoog naar een bestaansminimum. Ook hierop krijg ik graag een reactie van de minister.

Ten slotte kom ik bij de liefde. Liefde laat zich niet dwingen in juridische kaders. Desondanks is er een fnuikend vacuüm als het bijvoorbeeld gaat om lesbische ouders, die in juridisch opzicht nog altijd niet als volwaardig worden behandeld. Daarom steunt mijn fractie de motie van de heer Pechtold die hij zo nodig – ik hoop dat het niet nodig zal zijn – zal indienen. Maar ook als het gaat om grenzeloze liefde mogen juridische bepalingen niet een onneembare barrière vormen. Toch lijkt dat wel het geval. Sinds enkele jaren stelt Nederland strenge eisen aan huwelijken tussen Nederlandse burgers en mensen van buiten de EU. Zo moeten mensen voor gezinsvorming minimaal 120% netto van het minimumloon verdienen. Volgens de IND moet men dus nu € 1484 netto per maand verdienen, bijna € 1500. bovendien moeten partners van buiten de EU sinds maart 2006 een toelatingsexamen in het land van herkomst doen voordat zij een aanvraag voor voorlopig verblijf in Nederland mogen indienen.

Dit alles leidt tot schrijnende situaties, zoals bij mijnheer M, die € 6 te weinig verdient, wat ertoe leidt dat hij zijn pasgeboren Nederlandse kind moet missen en het misschien pas over jaren naar Nederland kan laten overkomen, met alle gevolgen van dien. In tegenstelling tot het heersende beeld wordt de helft van alle aanvragen voor gezinshereniging gedaan door autochtone Nederlanders. Bovendien worden Nederlanders, allochtoon of autochtoon, achtergesteld – dat mogen wij toch niet willen in deze Kamer – bij andere Europese burgers. Polen of Fransen die in Nederland wonen, hoeven immers als EU-burgers niet te voldoen aan deze eisen. Met name de inkomenseis leidt tot grote problemen.

Eind december jongstleden heeft GroenLinks een meldpunt geopend om hierover meer helderheid te

krijgen, met een duidelijk resultaat. Tientallen schrijnende reacties stroomden binnen. Ik overhandig zo dadelijk graag een aantal kenmerkende verhalen aan de minister voor Vreemdelingenbeleid, met het verzoek om een evaluatie van de gestelde eisen. Voor GroenLinks is het duidelijk dat dit beleid in ieder geval niet hoort bij het Nederland dat wij voorstaan.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Dibi, die zijn maidenspeech zal houden.

□

De heer **Dibi** (GroenLinks): Voorzitter. De commissie-Blok concludeerde een tijdje geleden dat de integratie grotendeels ondanks en niet dankzij het kabinetsbeleid tot stand is gekomen, net als de huidige economische groei. Toch heeft het afgelopen jaar integratie hoog op de politieke agenda gestaan en terecht.

Allereerst ga ik in op de &-campagne, die te kostbaar is geweest, tot weinig of geen resultaten heeft geleid en dankzij desintegrerende uitspraken van de minister vanaf het startsein ongeloofwaardig is geweest. Hoe rijmt minister Verdonk achteraf de uitlatingen over het lagere incasseringsvermogen van islamitische Nederlanders met de als verzoenend bedoelde &-campagne?

Ik kom bij het lachwekkende antidiscriminatiebeleid. Het heeft geleid tot de voorpagina van het verkiezingsprogramma van de VVD, maar voor vrouwen, chronisch zieken en gehandicapten, ouderen en allochtonen heeft het niet geleid tot meer werk, een stageplek, een hypotheek of soms zelfs autorijles, uit angst voor daling van het slagingspercentage. Wat gaat de minister zo snel mogelijk doen om hierin verandering te brengen? Een motie van de leden Bussemaker en Weekers om tot een actief opsporingsbeleid te komen van discriminatie op de werkvloer heeft mijn inziens nog niet geleid tot enige verandering. Wat gaat de minister doen om de Commissie Gelijke Behandeling te versterken en om de Arbeidsinspectie een actievere rol te geven? Wat vindt hij bijvoorbeeld van een bestuurlijke boete bij de Arbeidsinspectie en van het feit dat de Commissie Gelijke Behandeling een zwarte lijst van naming and shaming zou kunnen opstellen waarop werkgevers die discrimineren met naam en toenaam worden genoemd? De heer Teeven zeg ik dat het raadzaam is dat politici rechtelijke instanties, en commissies als de Commissie gelijke behandeling met enige terughoudendheid benaderen, omdat zij over individuele gevallen gaan.

Hierop aansluitend vraag ik hoe het toch kan dat de minister organisaties pas subsidieert als zij een bepaald aandeel jongeren en vrouwen in het bestuur hebben, terwijl zijn eigen en veel andere ministeries weinig diversiteit vertonen.

Ik sluit mij aan bij een vraag van de heer Dijsselbloem over het LOM-samenwerkingsverband. Ik heb de minister enkele keren ontmoet in mijn hoedanigheid van bestuurslid van één van de samenwerkende organisaties. Ik heb bij die gelegenheid felle kritiek geuit, maar kreeg toen, zelfs van de voorzitter, te horen dat ik mij koest moest houden omdat de minister deze organisaties subsidieert. Wat vindt de minister van deze overlegstructuur en wat raadt hij een volgend kabinet op dit punt aan?

De basis van elke beschaving is het onderwijs aan haar jeugd, die klaargestoomd wordt om actief te participeren in onze samenleving. Met 57.000 drop-outs per jaar, een kwart van de allochtone jongeren werkloos en de probleemwijken die minister Winsemius zo treffend benoemde, is deze basis mijns inziens in gevaar. Daarom concludeer ik dat de integratie door de voorgaande kabinetten-Balkenende vanuit het ministerie van Justitie in de beschuldigende sfeer is geplaatst, en niet in de participerende sfeer. In dit laatste ligt de kern van integratie. Ik zie uit naar een nieuw integratiebeleid van een nieuw kabinet, dat een verzoenend integratiebeleid zou moeten zijn. Ik overweeg hierover in tweede termijn een motie in te dienen.

De **voorzitter**: Ik heb de eer, u als eerste te mogen feliciteren met uw maidenspeech. Ik schors de vergadering om ook de collega's de kans te geven, u te feliciteren.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

□

Mevrouw **Huizinga-Heringa** (ChristenUnie): Voorzitter. Ik spreek deze bijdrage uit namens de woordvoerder Justitie van de ChristenUnie, de heer Rouvoet. Hij is op dit moment met andere zaken bezig.

In de begroting Justitie wordt de tenuitvoerlegging van strafrechtelijke sancties het kernelement genoemd bij het vergroten van de maatschappelijke veiligheid. Hierbij worden termen gebruikt als de ''onschadelijkmaking'' van delinquenten gedurende de vrijheidsbeneming. Uit de zorgwekkende incidenten waarbij een aantal tbs'ers zich aan tenuitvoerlegging wist te onttrekken, soms met afschuwelijke gevolgen, blijkt het grote belang van deze onschadelijkmaking. De parlementaire onderzoekscommissie tbs heeft inmiddels voorstellen gedaan ter verbetering van het tbs-systeem. Dit hoeft daarom tijdens de begrotingsbehandeling niet opnieuw te worden besproken, maar de zorgen rondom de tenuitvoerlegging verdienen wel een plaats in dit debat en moeten daarom worden genoemd.

Enigszins verwant hieraan is de recente ophef rondom de identiteit van personen die een straf uitzitten. Dit is niet alleen zorgwekkend, maar ook blamerend. De fractie van de ChristenUnie rekent ook hierbij op een snelle uitvoering van de toegezegde interventies. Overigens zijn wij benieuwd of de minister vindt dat het uitzitten of het uitvoeren van andermans straf, al dan niet met de belofte om een tegenprestatie te leveren, aangepakt moet worden. Met het alleen opbergen van misdadigers, en zelfs met het opbergen van de juiste misdadigers, zijn wij als samenleving nog niet klaar. De zorg voor gedetineerden moet gericht zijn op mogelijkheden van herstel van aangerichte schade en het bieden van kansen op terugkeer in de samenleving. Dit kan onder meer bereikt worden door detentie en reclassering beter met elkaar te vervlechten en in een eerder stadium aandacht te schenken aan bijvoorbeeld de schuldenlast van de gedetineerde. Ik kom hierop nog terug.

In het kader van de terugkeer van gedetineerden in de samenleving vraag ik er aandacht voor dat de fractie van de ChristenUnie onlangs, tijdens een werkbezoek aan de Stichting Exodus, heeft gehoord dat sommige gedetineerden na afloop van hun detentie op straat komen te staan zonder dat ze in het bezit zijn van een geldig legitimatiebewijs. Ik hoef de minister niet van het belang

en de waarde van zo'n bewijs bij het opbouwen van een bestaan te overtuigen. Mijn fractie vindt dan ook dat dergelijke documenten zo nodig eigenlijk al tijdens de detentie zouden moeten worden aangevraagd. Natuurlijk gaat het hierbij in de eerste plaats om een verantwoordelijkheid van de gedetineerde zelf, maar de overheid zou wel een faciliterende rol kunnen spelen. Op dit moment komen deze lasten ook in financiële zin namelijk terecht bij organisaties als de Stichting Exodus. Is de minister bereid om op dit punt stappen te ondernemen?

In het kader van de notie ''betrouwbare overheid'' wil mijn fractie aandacht voor het vertrouwen in diensten en instanties als politie, OM en rechtspraak. Dit vertrouwen is van wezenlijk belang voor het functioneren van de rechtsstaat. Vertrouwen moet worden verdiend. Dit vraagt telkens weer om een adequate reactie als er iets misgaat in het glazen huis van de rechtspleging. Voorbeelden hiervan zijn de mogelijke onregelmatigheden rondom geurproeven, een recent bericht over een doe-het-zelfbekentenis en de telkens terugkerende vragen rondom enkele geruchtmakende strafzaken. Met waardering constateert mijn fractie dat er hard gewerkt wordt aan herstel van het vertrouwen. Naar aanleiding van de Schiedammer Parkmoord verscheen het rapport van de commissie-Posthumus. Dit rapport is voor politie en OM vertaald in het programma ''Versterking van opsporing en vervolging''. De kernthema's uit dit programma moeten niet alleen in werkprocessen worden opgenomen, ze moeten ook steeds meer deel uitmaken van de werkhouding van alle betrokken professionals. Het is goed dat hiervoor in deze begroting investeringen worden aangekondigd. Vertrouwen in de rechtspleging ontstaat en gedijt echter niet in een sfeer waarbij verdachtmakingen en publicitaire scoringsdrift de boventoon voeren. Er mag van de rechterlijke macht verwacht worden dat hij openbaar verantwoording aflegt en beslissingen helder motiveert. Van burgers, overheden en volksvertegenwoordigers mag niet alleen een kritische houding, maar ook een constructieve houding worden verwacht. Dit vraagt soms om terughoudendheid bij reacties op zaken die nog onder de rechter zijn. Respect voor rechtsstatelijke verhoudingen is wezenlijk, ook als die verhoudingen wel eens knellen.

Een aantal concrete punten. Er is in Rotterdam een pilot geweest met het door de ChristenUnie voorgestelde Doe normaal! bevel en zo'n twintig jongeren hebben een Effe kappe-contract getekend. Mijn fractie kijkt uit naar de evaluatie hiervan. Bij de verkiezingscampagne heeft de ChristenUnie een contract gesloten met de burgemeesters van Hoogeveen en Veenendaal om het Doe normaal! project ook in die gemeenten van de grond te krijgen; ik dring er bij de minister op aan om dit spoedig mogelijk na de evaluatie van de Rotterdamse pilot in gang te zetten.

Onlangs presenteerden de ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken een conceptwetsvoorstel voor gedragsaanwijzing bij overlast. Hierbij werd alleen gesteld dat zij hiermee moties van de leden Weekers en Van Schijndel uitvoeren. Doe normaal! wordt ook wel genoemd, maar de samenhang tussen beide blijft vaag. Wij zouden deze samenhang graag duidelijker aangeduid zien, evenals de samenhang met het vergelijkbare wetsvoorstel ten aanzien van jeugdigen. En verder dring ik erop aan, bij deze wetsvoorstellen gebruik te maken van ervaringen uit de pilot met Doe normaal!.

Bij de vorige begrotingsbehandeling heeft mijn fractie de notitie Voorkomen is beter dan weer voorkomen ingediend. Deze bevat voorstellen om strafrechtelijke recidive na detentie tegen te gaan. Dit sluit onder meer aan bij wat ik zojuist opmerkte over vervlechting van detentie en reclassering en de aanpak van schulden. Om herhaling te voorkomen roep ik deze notitie nu alleen in herinnering. Minister Donner heeft positief gereageerd op ons voorstel om justitiële schulden letterlijk te laten wegwerken door het laten verrichten van arbeid in detentie. Hij wilde dit betrekken bij de aanpassing van het stelsel van vervangende straffen. Graag hoor ik van de minister de stand van zaken dit punt.

Aanpassing van de Wet opneming buitenlandse kinderen ter adoptie is aangekondigd. Informatie is aan de Kamer toegezegd in september 2006. Wat is de stand van zaken daaromtrent? Vanuit mijn achterban hoor ik verschillende vragen op dit punt, bijvoorbeeld over het leeftijdsverschil tussen een eerste en tweede adoptiekind. De ChristenUnie hecht sterk aan een goed geregelde adoptie. Ik verzoek de minister om hiermee voortvarend om te gaan. Ik hoor dus graag de stand van zaken.

Wat kinderporno betreft heeft mijn fractie bij herhaling aandacht gevraagd voor het zogenaamde grijze gebied op internet, voor mediaweerbaarheid van kinderen en voor begeleiding door ouders. Bij vorige begrotingsbehandelingen heeft de Kamer unaniem de motie van de fracties van SGP en ChristenUnie aanvaard om uitbouw en toepassing van technische mogelijkheden tot blokkeren, filteren of afsluiting van kinderporno te bevorderen. Hoe is de stand van zaken op dat punt? Enige tijd geleden heeft mijn fractie een werkbezoek gebracht aan het Meldpunt Kinderporno. Dit meldpunt wordt gesubsidieerd door het ministerie van Justitie, maar alleen voor het doen van meldingen en niet voor preventie en voorlichting. Om adequaat meldingen aan de politie te kunnen doorgeven, doen de medewerkers van het meldpunt zelf ook onderzoek naar aanleiding van tips die zij binnenkrijgen. Strikt genomen plegen zij daarmee strafbare feiten doordat zij bijvoorbeeld kinderporno voor handen hebben bij een onderzoek. Het verbaast mijn fractie buitengewoon om te moeten horen dat het ministerie tot nu toe niet heeft meegewerkt aan een vrijstelling of een convenant om de medewerkers van het meldpunt op dit punt bescherming te bieden. Wij willen op dit punt graag een reactie van de minister.

Ongeveer zeventien jaar geleden was de minister van Justitie betrokken bij een ingrijpende herziening van het militair straf- en tuchtrecht. Daarbij was onder andere het sanctiestelsel aan de orde. Naar aanleiding van recente onverkwikkelijke voorvallen, bijvoorbeeld in Noorwegen, waarbij Nederlandse militairen betrokken waren, lieten militairen in de media weten dat met name het tuchtrechtrechtelijk sanctiepakket ontoereikend is. Herkent de minister dit probleem? Wij zien graag dat de minister zich hierop nader oriënteert en waar nodig opnieuw met herzieningsvoorstellen komt.

□

De heer **Pechtold** (D66): Mevrouw de voorzitter. Ik wil vandaag vooral het terrorisme centraal stellen. Het is één thema in een korte termijn, want anders moet ik allemaal dingetjes doen. Terrorisme is geen nieuw fenomeen in Europa. Ik noem de Rote Armee Fraktion en de IRA, maar sinds de aanslagen van 11 september 2001 ervaren velen

de dreiging van een terroristische aanslag heftiger dan ooit. Wij moeten nu concluderen dat deze dreiging in onze samenleving niet volledig uit te bannen is. Open liberale samenlevingen garanderen hun inwoners fundamentele rechten, zoals vrijheid van meningsuiting en vrijheid van vergadering. Deze rechten gelden voor alle inwoners, ook voor hen die het oneens zijn met de beginselen van onze samenleving. Dit is de realiteit waarin wij hier vandaag leven. D66 is daar ondanks alle bezwaren blij mee.

De kans op een aanslag is substantieel als wij de NCTb mogen geloven en zal de komende jaren ook niet verdwijnen. Daarom is de afgelopen jaren veel wet- en regelgeving ingevoerd om deze dreiging tegen te gaan. Steeds vormde veiligheid het doorslaggevende argument. In het debat dreigt de veiligheid echter het enige argument te worden. Privacy, burgerrechten en vrijheden komen daardoor steeds meer in het gedrang. Voornemens om een groot ministerie van bestuur en veiligheid in te stellen dreigen deze prioriteit te institutionaliseren. Daarom verdienen deze verworvenheden juist in deze tijd onze aandacht. Deze rechten en vrijheden vormen immers belangrijke pijlers voor onze rechtsstaat, voor onze beschaving. Zij zijn gedurende honderden jaren bevochten en mogen nu niet in enkele jaren afbrokkelen.

Toch heeft de fractie van D66 ook de afgelopen jaren veel antiterrorismemaatregelen gesteund. Tegen onze voorkeur in hebben die wetten echter een permanent karakter gekregen zonder horizonbepaling of vaste momenten van bezinning, zoals bij de Amerikaanse wetgeving. Wij moeten onszelf de vraag blijven stellen in hoeverre de samenleving beter wordt van onze wetten. Is de Nederlandse samenleving inderdaad veiliger geworden of hebben wij eigenlijk alleen maar aan vrijheden ingeleverd en waren het symbolische maatregelen?

Deze vragen moeten wij niet luchtig opvatten, maar juist gedegen analyseren. De Kamer heeft hierin een eigen verantwoordelijkheid. Het parlementair onderzoek lijkt mij een bijzonder geschikt instrument om hier invulling aan te geven. De laatste jaren is dit middel met name ingezet om incidenten of de oorzaken achter falen te onderzoeken. Maar D66 wil evenals de Nationale Conventie het parlementair onderzoek gebruiken waar het voor bedoeld is. De enquête is bij uitstek geschikt om maatschappelijke problemen in kaart te brengen en boven de waan van de dag uit te stijgen en om de effecten van beleid en wetgeving te onderzoeken, ter evaluatie dus van het terrorismebeleid van de afgelopen vijf jaar maar ook ter voorbereiding van het beleid van de komende jaren. Dit zal de zorgvuldigheid van wetgeving ten goede komen. Daarom stel ik voor dat de Kamer, vijf jaar na de ervaringen van 9/11, nut en noodzaak van ons terrorismebeleid onderzoekt in een parlementair onderzoek.

Voorzitter. Ik zal enkele aspecten aanstippen die hierbij een rol spelen. Ik noem de fase van radicalisering. In het debat over terrorismebestrijding spelen met name de moslimextremisten de hoofdrol. In Nederland waren de hoofdrolspelers geen ingevlogen extremisten uit Afghanistan of Saoedi-Arabië, maar jongens die in Nederland geboren en getogen zijn. Veel is al gezegd over wat hun in de armen van het extremisme heeft gedreven, en terecht. Het heeft geen zin om ons in dit huis louter bezig te houden met strafbepalingen. Wij moeten aandacht blijven schenken aan de vraag hoe iemand zo ver heeft kunnen komen. Daarbij lijkt de vraag gerechtvaardigd of de gevoerde repressieve lijn productief is. Wetgeving kan pas echt effectief zijn als daarmee de juiste mensen worden geraakt. Het lijkt erop dat de samenleving in zijn geheel minder vrij wordt, om zo extremisten in hun vrijheden te beperken. Alleen veiligheid nastreven zonder recht te doen aan de balans tussen collectieve en individuele vrijheid ondermijnt de essentie van onze open pluriforme samenleving. Geen oorlog tegen terreur, maar een strijd voor vrijheid. Als wij onze waarden willen beschermen, moeten wij die niet relativeren en uithollen, maar juist ten grondslag leggen aan het wegnemen van de voedingsbodem voor terrorisme. Aandacht voor politiek-economische en sociale verbeteringen naast aandacht voor repressie.

D66 pleit al jaren voor slimme en effectieve maatregelen. Toch zijn er de afgelopen jaren maatregelen genomen waarvan ik betwijfel of zij die toets kunnen doorstaan. De maatregelen die op de plank liggen gaan nog verder. Ik denk daarbij aan de Wet bestuurlijke maatregelen nationale veiligheid. Deze wet geeft de burgemeester bestuursrechtelijke bevoegdheden om een meldplicht, een gebieds- en contactverbod op te leggen en dat allemaal zonder strafrechtelijke verdenking. Ik wijs ook op de Wet op de uitgebreide identificatieplicht. Naar mijn mening is deze wet een goed voorbeeld van regelgeving die pretendeert de vrijheid te vergroten, maar daarin niet effectief is, schijnveiligheid biedt en bovendien inbreuk maakt op de integriteit van burgers. Daarom stel ik voor de evaluatie van deze wet te vervroegen. Deze zou eigenlijk begin 2008 plaatsvinden, maar komt nu pas in 2009 naar de Kamer. Kan de minister op basis van voorlopige cijfers al aangeven hoe effectief de wet tegen terrorisme is?

Bij de totstandkoming van antiterroristische maatregelen is het de vraag of de gevolgen te voorzien zijn en of zij zijn voorzien. Ik doel op de inbreuk op de privacy, de handhaving in de praktijk en de kosten. Ik noem een voorbeeld. Uit de begroting blijkt dat het kabinet voornemens is in het kader van terrorismebestrijding 31 mln. uit te trekken voor cameratoezicht in de vervoersector. Zoals minister Remkes begin oktober aan de Kamer schreef: investeren in veiligheid blijft een kwestie van keuzes maken. Ik vraag deze minister dan ook aan welke maatschappelijke kosten-batenanalyse deze maatregel is onderworpen. Hoe effectief is deze maatregel bij het voorkomen van een terroristische aanslag? Kan deze maatregel de toets van proportionaliteit en subsidiariteit doorstaan? Uiteraard kan cameratoezicht ook nuttig zijn bij het tegengaan van gewone criminaliteit. Wetgeving wordt onder het mom van antiterrorisme ingevoerd en vervolgens ook voor andere doeleinden gebruikt. De dataretentierichtlijn was bijvoorbeeld ook bedoeld als antiterrorismemaatregel, maar in zijn uiteindelijke vorm kan deze ook worden ingezet tegen het illegaal kopiëren van cd's. Mijn fractie is huiverig voor de olievlekwerking.

De heer **Teeven** (VVD): De heer Pechtold, die net als ik een liberaal is, zegt dat wij de afgelopen vijf jaar heel scheutig zijn geweest met repressieve maatregelen. Daar heeft D66 dan scheutig aan meegedaan, want zij heeft in het kabinet gezeten. Hij wil nu een moment van bezinning. Dat is altijd goed. Hij schiet echter een beetje door en vraagt de minister naar zijn standpunt over de vervoersmaatregelen. Is de heer Pechtold niet veel te

vroeg met die bezinning? Er zijn twee strafzaken geweest op het terrein van terrorisme. Zegt hij dan niet te snel dat wij zijn doorgeschoten met de repressie?

De heer **Pechtold** (D66): Misschien zijn die twee strafzaken wel een voorbeeld van het feit dat wij in de afgelopen vijf jaar meer hebben gedaan dan strikt noodzakelijk was. Misschien is er niet zoveel. Aangezien deze maatregelen zo'n effect hebben op ons allen, zestien miljoen inwoners, op onze samenleving, op onze open democratie, wil ik dat wij heel goed bekijken of deze maatregelen wel enig effect hebben. Ik noem die door velen, ook jongeren, gehate identificatieplicht. Ik ben zelf burgemeester geweest en u hebt aan de andere kant gestaan. Als je daar niet aan kunt voldoen, krijg je nog € 40 extra boete als je door rood licht rijdt en dan zit je met € 70 boete. Twee keer beltegoed weg en waarom? Daarvoor is geen draagvlak.

De heer **Teeven** (VVD): Misschien spreek ik andere burgers dan de heer Pechtold. Het gaat erom dat de goedwillenden niet onder de kwaadwillenden lijden. Is de heer Pechtold niet met mij van mening dat de preventieve maatregelen die het kabinet nu voorstelt en waarover minister Remkes zich heeft uitgelaten, veel beter zijn dan achteraf opsporen en vervolgen? Daar bent u helemaal op tegen, want dan zijn de schendingen nog veel groter.

De heer **Pechtold** (D66): Ik zit niet op een roze wolk. Natuurlijk zijn wij wakker geschud. In die periode hunkerde men ernaar om te reageren op de onrust onder de bevolking over de veiligheid. Ik vind echter dat er iets te snel maatregelen zijn genomen. Ik wil gewoon weten waar wij nu staan. Ik roep uw partij en de PVV op om dit onderzoek te steunen. Misschien is uw conclusie wel dat er meer moet gebeuren. Ik trek nog niet de conclusie dat er minder moet gebeuren, maar ik wijs er wel op dat zelfs een land als Amerika horizonbepalingen heeft voor dit soort wetgeving. Ik vind dan ook dat wij moeten kijken of wat wij doen effectief is. Of is het middel erger dan de kwaal?

De heer **Wolfsen** (PvdA): Op zichzelf ben ik een voorstander van meer parlementair onderzoek, maar dan naar algemene thema's en niet incidentgericht. Ik heb dezelfde gedachten als de heer Teeven. Ik vind het goed dat u zichzelf wilt evalueren. Wij zaten in de fractie op alfabet. Ik zat achteraan en het viel mij op dat de fractie van D66 altijd als eerste voor dit soort maatregelen stemde, waarbij ik opmerk dat men in woord nog wel eens de nuance zocht; in stemgedrag niet. Onvoldoende rechtsbescherming was voor uw fractie zelfs geen probleem toen we moesten stemmen over het van rechtswege verbieden van rechtspersonen. U was voor, wij tegen. Ik vraag mij af of uw verzoek nu niet iets te vroeg komt. Veel wetgeving is nog maar net in werking getreden of die moet nog in werking treden. Krijg je dan geen gemankeerd onderzoek? Is niet al bij voorbaat te zeggen dat de uitkomst incompleet is? Ik maak mij er zorgen over dat wij op basis daarvan de verkeerde conclusies trekken.

De heer **Pechtold** (D66): Het gevaar is inderdaad dat wij iets te vroeg zijn. Het duurt echter ook even voordat wij alles opgestart hebben. Sommige zaken lopen al een aantal jaren en het is van groot belang om ons goed voor te bereiden op de komende jaren. U zult het met mij eens zijn dat veel zaken die wij toen bedachten redelijk hapsnap waren. Wij hebben alles aangepakt binnen de mogelijkheden die wij toen zagen. Het gaat mij om de volledige context, dus ook om de vraag of wij aparte wetgeving moeten houden. Ik heb het al eerder gehad over die olievlek. Het is misschien nog wel belangrijker om vooruit te kijken dan om te oordelen over de fase waar wij nu in zitten. Het is nu een relatief rustige periode. Wij doen het niet in de waan van de dag. Er zijn nu geen verkiezingen, waarin wij extra olie op het vuur gooien. Ik denk dat wij als parlement nu eens rustig moeten kijken waar wij staan. Wij moeten vooral vooruitkijken, maar ook leren van de afgelopen jaren.

Mevrouw **Azough** (GroenLinks): Ik heb uw verhaal met plezier aangehoord, want mijn fractie maakt zich ook zorgen over de punten die u naar voren hebt gebracht. Kunt u echter kort evalueren welke rol uw fractie heeft gespeeld in het tot stand komen van dit beleid? Daar ben ik wel erg benieuwd naar.

De heer **Pechtold** (D66): Misschien dat de reflex van uw fractie altijd is ''wij zijn tegen'', mijn fractie voelde zich genoodzaakt om ook een antwoord te hebben op de grote maatschappelijke onrust na die aanslagen, het gevoel dat je in een metro in dit land onveilig kan zijn, het gevoel dat je niet weet wat er bij anderen gebeurt en wat zich allemaal op internet afspeelt. Wij zijn daarom voorzichtig meegegaan in belangrijke stappen. Een enkele burgemeester van D66 heeft gezegd tegen de identificatieplicht te zijn, de partij is erin meegegaan! Wij hebben goed gekeken naar wat er met op het internet opgeslagen gegevens en gegevens over het telefoonverkeer gebeurde. Ook op dat punt hebben wij kritisch meegewerkt. Ook om naar onze eigen rol te kijken, lijkt het mij van belang om te bezien wat er de afgelopen jaren zoal is gebeurd, maar vooral om te bezien hoe wij daar de komende jaren mee door willen en kunnen gaan.

De heer **Van der Staaij** (SGP): Bij alle sympathie die mijn fractie altijd heeft voor bezinning en parlementair onderzoek op belangrijke thema's, vraag ik mij toch af hoe hetgeen u nu voorstelt zich verhoudt met de evaluatiemomenten die in verschillende wetten zijn voorzien. Wij hebben altijd gezegd dat wij er niet zomaar in willen stappen, maar het grondig willen evalueren. Die evaluaties vinden plaats op verschillende tijdstippen, mede afhankelijk van de inschatting van de vraag hoe lang het duurt voordat je er echt iets zinnigs over zou kunnen zeggen. Hoe verhoudt uw voorstel zich tot die evaluatietrajecten die zijn voorzien bij de verschillende wetsbehandelingen?

De heer **Pechtold** (D66): Ik ben wel blij met uw vraag, want het zijn inderdaad heel verschillende momenten. Ongetwijfeld met u zou ik de samenhang willen zien, niet alleen willen bekijken wat wij nu hebben en hoe zich dat tot elkaar verhoudt, niet alleen de individuele effecten, maar met een toekomstig kabinet ook willen bekijken wat wij er de komende jaren samen verder aan zouden kunnen doen. Laat ik duidelijk zijn, want ik hoop hier uiteraard ook uw steun voor te krijgen. Het is natuurlijk niet onze bedoeling om bijvoorbeeld van de identificatie-

plicht heel gemakkelijk te zeggen dat wij er maar weer van af moeten. Die opmerkingen zult u van ons niet bij voorbaat horen. Het gaat mij om de samenhang, om te bezien of wij ook scherp kunnen blijven op horizonbepalingen en of wij genoeg gereedschap hebben om er de komende jaren mee om te kunnen gaan. Het is een nieuwe manier van omgaan met veiligheid, met dreigingen in een Westerse open economie en democratie!

Voorzitter. Ik wil nog iets zeggen over vreemdelingenzaken en integratie. De gekunstelde overgang die ik nu moet maken, toont al aan dat de onderwerpen naar het gevoel van mijn fractie hier niet thuishoren, met name integratie niet. De afgelopen jaren hebben wij een verharding in het debat en in het beleid gezien en ik bespeur een negatieve houding, grenzend aan xenofobie: naar binnen gericht en met angst voor het vreemde, het tegenovergestelde van een open vrije samenleving. Velen zien niet langer de voordelen van verscheidenheid maar leggen de nadruk op de nadelen. Ons asielbeleid kenmerkt zich door zijn regelmentaliteit en ons toelatingsbeleid is niet langer gebaseerd op een analyse van veiligheidsituaties in de landen van herkomst maar op het principe van strenger zijn dan je buurman. De verantwoordelijke minister probeert integratie af te dwingen en regels en plichten op te leggen. Daarbij gaan wij eraan voorbij dat integratie ongrijpbaar is, een gevoel, niet te vangen in een paspoort.

Ten slotte wil ik de aandacht vragen voor iets van een heel andere orde, maar daarom niet minder belangrijk. Duizenden kinderen groeien op die de eerste jaren van hun leven juridisch niet goed beschermd zijn, kinderen van een lesbisch ouderpaar. In een heteroseksuele relatie hoeft de man het kind alleen maar te erkennen, terwijl de zgn. meemoeder moet adopteren. Adoptie kost tijd en geld en dat is niet in het belang van het kind. De wetgeving inzake lesbisch ouderschap moet op dit punt worden aangepast, zodat ook ouderschap van rechtswege en erkenning mogelijk worden. Ik overweeg hierover in tweede termijn een motie in te dienen, maar natuurlijk wacht ik eerst graag de reactie hierop af van de minister.

□

De heer **Van der Staaij** (SGP): Mevrouw de voorzitter. Wij zitten nu in de nadagen van een demissionaire periode. De huidige ministers hebben bovendien maar een deel van de afgelopen kabinetsperiode hun huidige verantwoordelijkheid gehad. In dat licht heeft ook mijn fractie ervoor gekozen om nu niet met uitvoerige terugblikken te komen of wijdse vergezichten naar de toekomst, maar om vooral enkele concrete thema's bij de kop te pakken waarover al herhaaldelijk is gesproken maar waaraan naar onze mening nog wel wat rafelranden zijn blijven zitten.

Ik kom dan direct op het onderwerp ex-gedetineerden en de nazorg daarvoor. De discussie over de verantwoordelijkheid voor de re-integratie van ex-gedetineerden loopt al heel lang. Justitie heeft die verantwoordelijkheid steeds scherp afgebakend. Re-integratieprojecten op justitiële titel vallen wel onder de justitiële verantwoordelijkheid en financiering, maar projecten op vrijwillige basis niet, zelfs niet als zij in onmiddellijke aansluiting op de justitiële titel plaatsvinden. De Kamer heeft steeds kritiek geuit op een te rigide splitsing tussen de verantwoordelijkheden voor de re-integratie van ex-gedetineerden van enerzijds justitie en anderzijds gemeenten. Hoe het ook zij, het is van het grootste belang dat er tussen justitie enerzijds en de andere overheidsinstellingen anderzijds, VWS en de gemeenten, nu echt snel overeenstemming komt over de definitieve verantwoordelijkheidsverdeling voor de nazorg van ex-gedetineerden. Daarmee moet een structurele financiering worden geregeld van het breed gewaardeerde werk van de zogenaamde demo-instellingen, Exodus, Ontmoeting, en dergelijke zonder dat er een gat valt en de continuïteit van het aanbod van deze instellingen gevaar loopt.

Ik vind het gênant dat wij hier al zo lang over steggelen. Ik doe een klemmend beroep op de bewindslieden om nu toe te zeggen dat alles op alles wordt gezegd om voor 1 april aanstaande een structurele en sluitende regeling te treffen, en dan niet op papier van een van de partijen, maar eentje waarover alle betrokken partijen het eens zijn en waarmee wij aan de gang kunnen gaan. Er zijn verschillende mogelijkheden denkbaar zoals gedeelde financiële verantwoordelijkheid van Justitie, VWS en gemeenten in het kader van de WMO. Een andere mogelijkheid is dat VWS op basis van zijn verantwoordelijkheid voor de WMO, gelabeld geld ter beschikking stelt voor dergelijke bovenlokale instellingen. Wij zouden een soort fonds kunnen vormen, een nationaal vangnetfonds waaruit trajecten kunnen worden gefinancierd die anders tussen wal en schip zouden vallen. Er zijn dus veel mogelijkheden, maar ik zeg met de heer De Wit dat het voor ons niet zo belangrijk is hoe het wordt geregeld, als het maar goed geregeld wordt en snel.

Voor de korte termijn is er dan nog wel een probleem met de financiering in 2006 en 2007, de overgangsperiode. In het kader van de najaarsnota heb ik een amendement ingediend om de tekorten van 2006 op te vangen. Dit amendement is met brede steun aanvaard. Ik was dan ook onthutst over het briefje van de minister dat wij vanochtend hebben ontvangen waarin zij schrijft dat zij dit amendement niet zal uitvoeren. Haar argumentatie is een herhaling van zetten en geeft een te rooskleurig beeld van de gemeentelijke inzet en de bereidheid om die trajecten op te pakken. Zo'n vier weken geleden hebben wij een brief ontvangen van de gemeenten en de VNG waarin staat dat zij er niet uit zijn en dat het niet goed gaat. Ik vroeg mij af of er in de tussentijd een wonder is gebeurd en heb vanmorgen de VNG opgebeld. In dit gesprek is mij verteld dat er sprake is van een impasse; er is een nieuwe minister en wij beginnen weer opnieuw, het is niet geregeld. Dit amendement is dus dringend nodig

Minister wees wijs, u heeft de Kamer toch gehoord. Voer dit amendement uit. Laten wij onze energie niet stoppen in gesteggel over dit amendement voor 2006 en ook niet in discussie over het amendement dat ik voor 2007 heb ingediend. Laten wij onze energie gebruiken om zo snel mogelijk een definitieve structurele regeling tot stand te brengen. Dit is mijn dringend appel bij dit onderwerp. Ik hoop echt dat er nu snel duidelijkheid komt en ik ben bereid om alle parlementaire instrumenten te gebruiken om te bereiken dat wij niet de zomer in gaan zonder dat hierover duidelijkheid is ontstaan.

Mijn tweede punt heeft betrekking op het vrijwilligerswerk. Het budget voor het vrijwilligerswerk in en buiten penitentiaire inrichtingen is al meerdere jaren niet

verhoogd. Toch is dit belangrijk vrijwilligerswerk en de behoefte aan dit werk neemt snel toe. Er is nu sprake van een zekere stagnatie. Daarom heb ik een amendement ingediend dat een beperkte verhoging van dit budget beoogt om nieuwe initiatieven mogelijk te maken.

Een derde punt dat ik wil aanstippen, heeft betrekking op de adoptienazorg. Het ministerie van Justitie beoogt de overdracht naar het ministerie van VWS van de taken op het gebied van de nazorg aan adoptiegezinnen. Eigenlijk heeft dit punt een parallel met het vraagstuk van de gedetineerden, want justitie neemt al maatregelen vooruitlopend op de overdracht terwijl er wordt gewerkt aan een sluitende regeling voor de adoptienazorg onder meer door een werkgroep van ambtenaren van het ministerie van Justitie en vertegenwoordigers van het adoptieveld. Justitie zegt nu al dat het met ingang van 1 januari 2008 geen subsidie meer zal geven voor de video-interactiebegeleiding. Die begeleiding is juist uit preventief oogpunt zo belangrijk, maar er is geen enkele garantie dat VWS dit aansluitend oppakt en dat de continuïteit van die belangrijke laagdrempelige voorziening gewaarborgd is. Of is die er inmiddels wel? Waarom nu vooruitlopen op die discussie over de verdeling van de verantwoordelijkheid? En met alle nadelen van dien, want je kunt wel zeggen dat dit pas op 1-1-2008 ingaat, maar zo'n aankondiging werpt natuurlijk wel haar schaduw vooruit, ook voor de betrokken instelling ontstaat onzekerheid over de continuïteit van het aanbod van zo'n belangrijke voorziening. De vraag is ook hier of die verantwoordelijkheid wel moet worden overgedragen. Ook in de Wet opneming buitenlandse kinderen ter adoptie zijn verantwoordelijkheden toebedeeld aan, bijvoorbeeld, de instellingen en vergunninghouders om juist de begeleiding direct na de adoptie voor hun rekening te nemen. Dat valt binnen het domein van Justitie. En áls die verantwoordelijkheid wordt overgedragen, moet er wel worden aangesloten bij de continuïteit van het aanbod. Vandaar ook hierbij de vraag om nergens op vooruit te lopen en af te wachten wat de werkgroep adoptie nazorg hierover samenhangend op papier kan zetten.

Als vierde punt wilde ik mij aansluiten bij hetgeen collega Van Haersma Buma heeft gezegd over de haatzaaiende websites, met name die vanuit islamitisch-radicale hoek. De Tweede Kamer heeft hierover indringende moties aangenomen, onder meer de motie-Van der Vlies, waarin wordt aangedrongen op een grootscheepse opsporingsactie. Inmiddels is bekend uit de NOVA-uitzending dat de aanpak nog veel te wensen overlaat. Die moet echt meer prioriteit krijgen. Waarom komt de aanpak onvoldoende van de grond en op welke termijn kunnen we concrete resultaten zien?

Mijn vijfde punt is van een heel andere aard: het lot van een aantal beroepschauffeurs in buitenlandse gevangenissen, van wie wordt gezegd dat ze onschuldig zouden vastzitten. Mijn fractie heeft hierover reeds schriftelijke vragen gesteld. Inmiddels is een uitgebreid rapport verschenen, ''Alleen op de wereld'' geheten. Kortheidshalve vraag ik de minister om een reactie hierop, eventueel schriftelijk buiten de begrotingsbehandeling als dat nu te veel tijd in beslag zou nemen.

Tot slot nog wat opmerkingen over een tweetal zaken uit het asielbeleid. In maart 2005 hebben we met de toenmalige minister over de openbaarmaking van gegevens uit asieldossiers gesproken: zou dat niet in bepaalde gevallen moeten kunnen met het oog op transparantie en evenwichtige meningsvorming, bijvoorbeeld als zaken heel sterk in de media spelen? Onlangs was er weer zo'n geval: vijf fracties in dit huis stelden vragen over de wijze waarop een Iraanse familie werd gearresteerd en uitgezet. Bij alle betrokkenen had dit vele vragen opgeroepen: waarom ging dat op die manier, waarom met zoveel machtsvertoon? In de antwoorden op die vragen hult de minister zich in stilzwijgen, onder het mom van privacybescherming. Zo kon er totaal geen begrip of publieke discussie ontstaan over het hoe en waarom van deze handelwijze. Daarom mijn vraag of privacybeschermingsmaatregelen niet te ver zijn doorgeschoten. Moet daarin geen verandering worden aangebracht, zodat in zo'n situatie wel helderheid kan worden geboden en de publieke meningsvorming daarbij is gebaat?

Mijn allerlaatste punt betreft de achterstanden bij de IND ten aanzien van de behandeling van asielaanvragen: hoe loopt het nu met de nieuwe Vreemdelingenwet? We hebben vele discussies gevoerd over het stuwmeer van aanvragen onder de oude Vreemdelingenwet, maar moeten we er niet voor beducht zijn dat onder de nieuwe Vreemdelingenwet ook weer achterstanden gaan ontstaan en dezelfde discussies zullen volgen? Zit de minister daarbovenop, wordt er extra capaciteit toegekend om dat te voorkomen?

De algemene beraadslaging wordt geschorst.

□

De **voorzitter**: Hiermee zijn wij gekomen aan het eind van de eerste termijn van de Kamer. De bewindslieden zullen morgenochtend vanaf kwart over tien antwoorden. De behandeling van de begroting van Justitie wordt morgen ook afgerond.

De vergadering wordt van 12.52 uur tot 14.00 uur geschorst.

De **voorzitter**: Ingekomen is een beschikking van de Voorzitters van de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal inzake aanwijzing van het lid J.H. ten Broeke tot lid van de OVSE-Assemblee.

Ik stel voor, deze beschikking voor kennisgeving aan te nemen.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Ik stel voor, toestemming te verlenen tot het houden van wetgevings- c.q. notaoverleg met stenografisch verslag op woensdag 14 februari 2007 van 10.00 uur tot 13.00 uur van de vaste commissie voor Europese Zaken over het wetgevings- en werkprogramma voor 2007 van de Europese Commissie.